naš tednik

LETO XXXI. — Številka 26 28. junija 1979 Cena 4.— šil. (5 din)
Poštnina plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Slavnostna prireditev v Šentpetru

„Strokovnih šol, ki mlada dekleta usposabljajo za razne poklice, je na Koroškem več in prepričan sem, da se tudi drugje opravlja solidno delo. Pač pa bi rad nekaj poudaril, česar našim mladim druge šole ne morejo dati: to je izobrazba v obeh deželnih jezikih. V času gospodarske kooperacije sosednih regij in naraščajočega turizma v obeh smereh je to neprecenljiva prednost in štartni kapital, za katerega nas že marsikdo zavida.“

To je povedal slavnostni govornik dr. Zerzer na zaključni akademiji strokovne šole za ženske poklice v Šentjakobu, ki je bila v nedeljo, 24. junija. Prav to so nam dokazale tudi učenke šole pri razstavi ročnih del in kuharskih izdelkih. Pa tudi prireditev nas je prepričala o mnogostranosti gojenk. Program je bil razdeljen na dva dela. V prvem delu nas je peljal dr. Zerzer po slovenskih pokrajinah Koroške in Jugoslavije. Z dia-

(Dalje na 4. strani)

Dr. Matevž Grilc:

Ob 30-letnici Narodnega sveta koroških Slovencev

Ustanovitev NSKS pred 30 leti je bila izraz realne ocene politične stvarnosti v letih po drugi svetovni vojni, ko je postalo koroškim Slovencem jasno, da se bodo morali boriti za svoje pravice naprej v okviru avstrijske države kot manjšina. Odgovorni slovenski politiki, njim na čelu dr. Joško Tischler, so ustanovili 28. junija 1949 organizacijo, katere cilj je bil, je in bo ohranitev in vsestranski razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, ter njena popolna enakopravnost z večinskim narodom. Cilji se v teku desetletij niso spremenili, v metodah pa je sledil NSKS toku časa. Dolgoletne izkušnje so privedle do narodno-političnega koncepta naše organizacije, kateremu je treba slediti še posebno danes, ko se nahajamo v težki situaciji, ko rešujejo avstrijske stranke v smislu tristrankarskega sporazuma naša vprašanja brez nas.

V borbi za enakopravnost v smislu člena 7 avstrijske državne pogodbe je slej ko prej najvažnejši faktor zaupanja v lastno moč — samopomoč. V preteklosti je bilo v prvi vrsti kulturno delovanje činitelj samozavesti slovenske narodne skupnosti, pri čemer je treba posebno poudariti neumorni idealizem slovenskih duhovnikov. Četudi kulturno delovanje za obstoj našega naroda prav nič ni izgubilo na pomenu, je treba poudariti važnost gospodarsko-socialnih ukrepov v zadnjih letih na dvojezičnem ozemlju. Gospodarska krepitev in socialna neodvisnost našega človeka sta v stanu kar najuspešneje zavreti asimilacijo. Uspehi otroških vrtcev v Šentjakobu v Rožu, Šentprimožu in Celovcu pa dokazujejo pravilnost tudi te oblike samopomoči, četudi slej ko prej zahtevamo dvojezičnost tudi v javnih občinskih otroških vrtcih.

Politično samostojnost smatramo slej ko prej kot najučinkovitejšo obliko prisotnosti in soodločanja v javnem življenju občin in dežele. Zato podpira NSKS v dani politični situaciji samostojne občinske liste in se zavzema načelno tudi za samostojno kandidaturo v deželni zbor. Dolgoletna praksa kaže neuspešnost vključevanja v večinske stranke, tristrankarski sporazum pa po našem mnenju tako vključevanje sploh onemogoča, ker izključuje enakopravno soodločanje vsakega pripadnika slovenske narodne skupnosti v katerikoli večinski stranki. To dejstvo bomo morali upoštevati tudi pri deželnozborskih volitvah 7. oktobra t. l., četudi vemo, da nam protimanjšinski sklep deželnega zbora faktično preprečuje izvolitev lastnega kandidata v deželni zbor.

Uspeh našega dela pa bo odvisen tudi od enotnosti znotraj vrst koroških Slovencev. Neglede na morebitne ideološke razlike, morajo v vseh vprašanjih, ki zadevajo razvoj našega naroda, vse organizacije in tudi drugi činitelji najtesneje sodelovati. Treba je najostreje zavrniti vse poskuse cepitve, naj pridejo ti poskusi s strani večinskega naroda ali iz naših vrst. Nesoglasja služijo, to je neizpodbitno dejstvo, samo nasprotnikom naše borbe za enakopravnost.

Neosporavano in tudi v Avstriji je danes priznano načelo, da manjšina nima bodočnosti brez vsestranskega sodelovanja in brez podpore države matičnega naroda. Narodni svet se zato prizadeva za vse boljše odnose z SFR Jugoslavijo, v zavesti, da ima le-ta pravico in dolžnost podpirati koroške Slovence.

Četudi sem zgoraj ugotovil, da rešujejo avstrijske oblasti danes naša vprašanja brez nas, se zavedamo, da je možna rešitev le v sodelovanju z nami.

Tem bolj uspešno pa bomo lahko postavljali naše zahteve napram avstrijskim oblastem, če bomo nastopali enotno z drugimi v Avstriji živečimi manjšinami, predvsem z gradiščanskimi Hrvati. Upoštevati moramo tudi velik pomen podpore demokratično mislečih Avstrijcev večinskega naroda, četudi ne smemo trenutno precenjevati efektivnost take podpore, vendar pa moramo videti perspektive. Ojačili pa bomo ponovno informacijo mednarodne javnosti o našem položaju, kajti internacionalizacija mora ostati bistven element naših prizadevanj.

Za uresničitev teh predstav pa je bistveno, da se organizacija najtesneje poveže z ljudstvom na podeželju, z bazo. Vsako delo je obsojeno na neuspeh, če ni vsklajeno z našimi ljudmi na vasi, če ni zraslo iz potreb ljudstva. Ob 30-letnici bo moral NSKS zato misliti prav na to potrebo, ki se mora odražati v krepitvi organizacijske strukture, tako da bo NSKS tudi v naslednjih desetletjih uspešno vršil svojo nalogo.

Jugoslovanski zunanji minister sprejel koroške Slovence

Politični procesi, ki jih nameravajo uprizoriti proti koroškim Slovencem, se mu zdijo nerazumljivi in zato pričakuje njihovo takojšnjo ukinitev, je povedal jugoslovanski zunanji minister Josip Vrhovec pretekli petek, dne 22. junija v Zagrebu, ko je sprejel delegacijo koroških Slovencev pod vodstvom predsednika NSKS dr. Matevža Grilca in predsednika ZSO dr. Francija Zwittra. Delegacija, ki sta jo sestavljala še član predsedstva NSKS Karel Smolle in tajnik ZSO Feliks Wieser, je seznanila delegacijo jugoslovanskega zveznega sekretariata za zunanje zadeve o najnovejšem razvoju manjšinskega vprašanja v Avstriji.

Obe delegaciji sta ocenili, da sta zakon o narodnih skupinah in reševanje manjšinskega vprašanja na podlagi ugotavljanja manjšine nesprejemljiva in da člen 7 avstrijske državne pogodbe slej ko prej ni izpolnjen. Iz tega sledi, da je tudi tristrankarski sporazum skrajno nedemokratičen, ker izključuje manjšine v Avstriji iz soodločanja o svoji usodi in jim oktroira stališča večinskih strank.

Jugoslavija je zainteresirana na dobrih sosedskih odnosih z Avstrijo, je poudaril zunanji minister SFRJ Josip Vrhovec, vendar bo Jugoslavija prav tako vodila konstantno in aktivno politiko glede zaščite slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji.

Obe delegaciji sta se končno domenili za redna delovna srečanja med zastopniki slovenske narodne manjšine na Koroškem in zveznega sekretariata za zunanje zadeve v Beogradu, hkrati pa je Vrhovec zagotovil, da bo uradno sprejel zastopnike NSKS in ZSO, ko bo — verjetno še julija — uradno obiskal avstrijsko glavno mesto Dunaj.

V soboto, dne 23. junija, pa je zvezni sekretar Vrhovec sprejel delegacijo gradiščanskih Hrvatov, ki jo je vodil predsednik Hrvaškega kulturnega društva dr. Ivo Müller in v kateri so bili tajnik društva Alfons Kornfeind, predsednik Hrvaškega tiskarskega društva Štefan Emrich, predsednica HAK Marjana Grandić ter predsednik Komiteja za pravice gradiščanskih Hrvatov Hubert Rešetarić.

Tudi predstavnikom gradiščanskih Hrvatov, ki so jugoslovanskega zunanjega ministra informirali o problemih hrvaške manjšine, je Josip Vrhovec zagotovil, da se bo Jugoslavija še naprej prizadevala, da bi slovenski in hrvaški manjšini v Avstriji zagotovili čim boljše pogoje za njihov neoviran vsestranski razvoj v skladu z določili avstrijske državne pogodbe.

Pliberk ima le novega župana

Natlačeni in zamegljeni od cigaretnega dima so pliberški občani, v kolikor so sploh še našli prostora v gostilni „Rößlwirt“, v ponedeljek, 25. junija, že nestrpno pričakovali in končno le dočakali izvolitev novega župana. Čutiti je bilo veliko napetost, ki se je tu in tam sprostila v kratkih besednih izbruhih, sicer pa notranji nemir ni našel poti navzven.

Z odločnim glasom je izkušeni komunalni politik Ignac Domej, najstarejši med odborniki, vodil volilni postopek. Po pregledu glasovnic je bilo jasno, da je za Pliberk verjetno napočila nova doba. S 15 glasovi SPÖ in EL je Franz Mikusch od socialistične frakcije bil izvoljen za župana občine Pliberk, dosedanjega — Moryja sta podprli le ÖVP in FPÖ (Wahlgemeinschaft) s svojimi 12 glasovi.

Reakcija občinstva: spontano ploskanje, a vmes tudi žvižgi in pfui-klici. Bivši župan Mory je v svoji izjavi dejal, da vzame izid volitev kot demokrat na znanje. Njegove zahvalne besede so veljale občanom, sodelavcem v občinski upravi in vsem frakcijam za sodelovanje. Novemu županu pa je zaželel sreče pri težkih nalogah.

V novem mestnem svetu bodo poleg župana Mikuscha sedeli: Friedrich Oschmautz (ÖVP) kot prvi podžupan, Fric Kumer (EL) kot drugi podžupan, (njegov namestnik bo Ignac Domej), Stanislav Vavti (EL) — namestnik: Jože Partl; Valentin Vavti (SPÖ); Othmar Mory in novinec mag. Raimund Grilc (ÖVP).

Mesto drugega podžupana je EL dobila od socialistov, kar naj potrjuje pripravljenost obeh koalicijskih partnerjev, EL in SPÖ, delati v interesu občanov na podlagi dogovorjenih načel in usklajevane dejavnosti.

Za Enotno listo je podžupan Fric Kumer izjavil v obeh deželnih jezikih:

(Dalje na 5. strani)

Doslej znašajo darovi 300.000 šilingov

Vsem, ki so doslej darovali za žrtve potresa v Črni gori prav lepa hvala!

Konto Našega tednika št. 3350 pri Zvezi slovenskih zadrug v Celovcu je še odprt in Vas lepo prosimo, da še darujete!

Alojz Waldhauser, Kotmara vas 50.—, Fric Kert, Nonča vas 50.—, Marija Trampusch, Pliberk 100.—, Lado Hajnžič, Rebrca 100.—, Boštjan Malle, Šentjanž 100.—, N. N. 100.—, Rajmund Greiner, Globasnica 100.—, Fridi Sabotnik, Roda 100.—, Florijan Koschat, Podgorje 100.—, Johan Gabriel, Rožek 100.—, Andrej Stefitz, Suha 100.—, Fric Kumer, Blato 100.—, Rozi Wernig, Kočuha 200.—, Ludvik Lesjak, Rožek 150.—, Janez Kolter, Dobrova 50.—, Franc Starc, Škocijan 500.—, N. N. 100.—, N. N. 100.—, Alojz Smrečnik, Globasnica 100.—, Martin Hribernik, Žitara vas 50.—, dr. Pavel Apovnik, Velikovec 1000.—, Ivanka Sturm, Mokrije 100.—, Jožef Oitzl, Bistrica v Rožu 200.—, Peter Ukowitz, Šentjakob 5.—, Anton Gorsch, Šentpeter na Vašinjah 1000.—, Veronika Leutschacher, Hodiše 100.—, Josef in Alenka Kemptner, Salzburg 100.—, osnovna šola Žitara vas 1000.—.

BRAZILIJA NE BO IZROČILA WAGNERJA

BRAZILIJA. — Brazilija ne bo izročila vojnega zločinca Gustava Franza Wagnerja. Vrhovno sodišče je po več kot enoletnem zavlačevanju glasovalo proti ekstradiciji tega vojnega zločinca, poveljnika KZ Treblinka in Sobibor. Vrhovno sodišče je v utemeljitvi poudarilo, da so zločini Gustava Wagnerja „zastareli" in da mu ZR Nemčija, Poljska, Izrael in Avstrija ne morejo soditi. Sklep brazilskega vrhovnega sodišča, da ne bo dovolilo izročitve Gustava Wagnerja, je naletel na osuplost in ogorčenje v tukajšnji javnosti. Zvedelo se je, da bodo tega vojnega zločinca, odgovornega za smrt več sto tisoč ljudi, v 48 urah izpustili.

ZA TURISTE CENEJŠI BENCIN

BEOGRAD. — Turisti iz tujine, ki med počitnicami v Jugoslaviji uporabljajo svoje jahte in motorne čolne, lahko ob jadranski obali, razen v Črnogorskem Primorju, kupujejo bencin in dizelsko gorivo približno za 50% ceneje. Za lastnike motornih čolnov iz tujine stane liter normalnega bencina 5,06 dinarja, super bencina 5,72, dizelskega goriva D-1 4,50 in D-2 4,40 dinarja. Lastniki jaht in motornih čolnov se lahko z gorivom zalagajo na črpalkah „Istra benca" in „Ine" v izolskem zalivu, v pristaniščih v Kopru in Piranu, v Poreču, Rovinju ter Pulu, v Malem Lošinju, Krku, Opatiji, Zadru, Šibeniku, Splitu in na Korčuli. Pravico do cenejšega bencina imajo vsi tujci z jahtami in čolni.

SIRIJA — IRAK

SIRIJA/IRAK. — Razglasitev enotnosti med tema deželama kljub vsemu izvira iz neke nuje, namreč, da bi napraivli konec osamljenosti deh režimov, ki se soočata z notranjimi in zunanjimi nevarnostmi. Irak prestaja težko obdobje: bagdadska vlada, v kateri imajo besedo sunitski Arabci, je v kleščah — na severu so Kurdi, ki zahtevajo avtonolijo, na jugu šiitski muslimani, ki se ozirajo proti imamu Homeiniju in njegovemu „revolucionarnemu" režimu. Čeprav se vlada v Damasku otepa s problemi drugačne narave, je prav tako močno zaposlena s prerodom integrističnega islama. Po zanesljivih vesteh so se atentati proti odgovornim osebam alauitske veroizpovedi zadnje tedne povečali.

„SOCIALISTIČNA NACIJA?"

MOSKVA. — V Sovjetski zvezi so dosegli „visoko stopnjo vključevanja sovjetskih narodov v jezik mednacionalnega občevanja — ruski jezik", piše moskovski časopis „Naučnoj komunizem" in razlaga ta pojav kot posledico „duhovne bližine narodov". Časopis meni, da „zbliževanje in razvoj socialističnih narodov in narodnosti izraža enotno bistvo procesa socialistične internacionalizacije družbenega življenja". Po mnenju tega moskovskega časopisa se nacionalni faktor v pogojih razvitega socializma, ki ga sicer enačijo s sovjetskim družbenim razvojem „vedno bolj izpolnjuje z internacionalno vsebino". S tem podpirajo znano tezo sovjetskih teoretikov.

TAJSKO OPOZORILO VIETNAMU

BANGKOK. — Tajska opozarja vlado v Hanoiu, da se bo z vsemi razpoložljivimi sredstvi postavila v bran morebitnim poskusom vietnamskih čet, ki bi hotele iz Kampučije vdreti na tajsko ozemlje. Na sestanku s poveljniki oboroženih sil so obravnavali poročila tajske obveščevalne službe, po katerih se trije polki vietnamske vojske v Kampučiji pripravljajo, da vdro na tajsko ozemlje ter se prebijejo za hrbet glavnih sil, ki so zveste vladi Demokratične Kampučije. Te sile so skoncentrirane v mejnih predelih med mestoma Poipet in Pailin. Vojaški krogi v Bangkoku ocenjujejo, da štejejo enote zakonite kampučijske vlade na tem območju 20 do 30 tisoč borcev.

Boj za dosledno dvojezičnost

Na zagotovilo zveznega kanclerja dr. Bruna Kreiskega, da imamo koroški Slovenci pravico, zahtevati vozovnice za vožnjo z vozili ÖBB, ÖPT i. dr. v slovenskem jeziku, je Koroška dijaška zveza (KDZ) organizirala in deloma realizirala prav to pravico.

Dvakrat že, in sicer v soboto, 16. junija in v soboto, 23. junija, so naši mladinci na glavnem kolodvoru v Celovcu zahtevali svoje biljete v materinem jeziku, v slovenščini. Dogajanja so obakrat skoraj ista, zato ni potrebno opisati vsako akcijo posebej.

Na kolodvoru se je znašlo okoli 60 do 70 slovenskih deklet in fantov, ki so zasedli vsa okenca. Takoj, ko so uslužbenci slišali prve slovenske besede, so „primerno" reagirali: zaprli so okenca in pred nje postavili tablico z nemškim napisom „Geschlossen". Nekateri so kričali nad našimi mladinci, naj govorijo nemško; slišati pa je bilo tudi ščuvanje nemških potnikov, naj s silo odrinejo slovenska dekleta in fante („Gebt's senan an Tritt in Orsch, donn wern sie schon weggehn!"). To še ni bil višek, eden izmed nastavljencev ÖBB je šel tako daleč, da je enemu izmed mladincev rekel: „Verschwindets obe!", kam naj zgine, je jasno. Višek se je seveda še stopnjeval, Slovenski mladinci naj bi si kupili svoje vozovnice v „Belgradu", ker na celovškem kolodvoru pač ne znajo, ali bolje: nočejo znati slovenščine.

Nemški potniki si niso mogli kupiti kart. Zadržali so se zelo tolerantno in kazali razumevanje za naše pravice.

Kolodvorska dvorana je bila polna čakalcev, saj nobeden ni imel možnosti, priti do okenc. Tudi dva policaja sta se pokazala, a sta kmalu, brez opravkov in ne da bi pokazala zanimanja za naše mladince, odšla.

Vodja kolodvora si je končno pomagal s tem, da je preko zvočnika razglasil, da imajo potovalci možnost nakupa vozovnic v vlaku, in sicer brez nekakih doklad.

Po pol uri boja, torej pred odhodom, so naši mladinci odšli skupno na vlak, kjer so končno dobili biljete v slovenščini. Tudi šoferji poštnih avtobusov so dali karte brez večjih ovir.

Medtem sta KDZ in NSKS že protestirala proti takšnemu manjšini sovražnemu dejanju. Koroška dijaška zveza je izdala 21. junija nemško tiskovno izjavo „KDZ-Presseerklärung" in dan navrh je izšel nt-pressedienst.

KDZ je takšno ravnanje hudo obsodila in izjavila, da se bo tudi v bodočnosti konsekventno borila za pravice koroških Slovencev.

Nt-pressedienst je javnosti posredoval izjavo NSKS. Narodni svet koroških Slovencev je izrazil, da je boj za pravice vedno podprl in da bo pravičen boj za naše pravice, ki grejo manjšini po členu 7, vedno podprl.

Koroški dijaški zvezi prikazuje ta primer, da moramo dosledno zahtevati naše pravice v slovenščini, bodisi na kolodvoru, na pošti ali kakšnem drugem uradu, zaradi tega nakazani primer ni prvi in tudi ne zadnji. Prvi že zaradi tega ne, ker si je naša mladina ravno s pomočjo KDZ priborila slovenski jezik pred vojaško komando, komisijo civilne službe i. dr., zadnji pa zaradi tega ne, ker naše pravice še dolgo niso izpolnjene.

O primeru protimanjšinskega ravnanja na celovškem glavnem kolodvoru ima Koroška dijaška zveza seveda tudi foto- in film-dokumente.

Študentje zaključili sezono '79

Dunaj (NT, KSŠ). — V petek, 15. junija, je KSŠ na Dunaju zaključil poletni študijski semester oziroma študijsko leto s klubskim zborovanjem, ker so študentje skupno ocenili delo tega semestra. Ugotovili so, da se je klubsko delo poživilo znova predvsem tudi zaradi ureditve novih klubskih prostorov. Glavni poudarek je bil slej ko prej na izobraževanju z namenom, da si klubaši pridobijo trdno in razgledano narodno zavest. V tem smislu se je Klub tudi uspešno vključil v široko protifašistično akcijo na Dunaju za prepoved ANR, NDP in KHD; prav tako je izdal ob obletnici avstrijske državne pogodbe letak skupno s Hrvatskim akademskim klubom.

Poleg zgodovinskega in kulturnega krožka so delovale bolj ali manj uspešno tako imenovane strokovne skupine, ki predstavljajo združitev slovenskih študentov v okviru KSŠ na specifično študijski oziroma strokovni ravni. Važnost se v strokovnih skupinah polaga predvsem tudi na idejne vidike kot so to kritična presoja družbene problematike v zvezi z izbranim študijem in poklicem ter seveda narodno-politični pogledi. Kljub določenim težavam so predvsem medicinci in juristi napravili uspešen začetek: omenili bi predvsem seminar za študente medicine v Bilčovsu, ki so ga organizirali skupno s SZI, kjer se je stavljal študentom kot najbolj pereč problem slaba zdravniška oskrba na južnem Koroškem in tudi po celotni ostali Avstriji na podeželskih območjih. Kot cilj so si postavili medicinci tako potrebno združenje slovenskih zdravnic in zdravnikov na Koroškem in to ne samo v stanovskem, temveč v družbenem in narodno-političnem pogledu.

Poleg kulturnih prireditev so bila v ospredju delovna predavanja.

(Dalje na 5. strani)

tednikov komentar - tednikov komentar - tednikov komentar - tednikov kome

Dipl. trg.
JOZA HABERNIK

Novo obdobje v bančništvu?

Na praznik svetega Rešnjega Telesa sem bil navzoč pri otvoritvi nove poslovne hiše pliberške posojilnice. Poleg naših narodnih funkcionarjev in članov pliberške posojilnice je bilo razveseljivo, opaziti tudi skoraj vse obrtnike in trgovce iz Pliberka in okolice, pa tudi skoraj vse politične predstavnike pliberške SPÖ in ÖVP. Predstavnikov EL Pliberk ne omenjam posebej, ker je jasno, da pridejo na tako otvoritev.

Opazoval sem ljudi, kako so s ponosom in veseli prišli na to prireditev. Toliko ljudi ne vidiš na kaki prireditvi gospodarskega značaja zlahka. Tvrdka Stefitz je razdelila nad 1000 parov klobas . . .

Ogledali so si posojilniške prostore. Zares času primerne. Govorili so s predsednikom in poslovodjem, ki oba optimistično gledata v bodočnost Posojilnice.

Dandanes so bančne ustanove še mnogo važnejše kot v prejšnjih časih. Za normalnega potrošnika bo mogoče zadostovalo, da bo tja zanesel svoje prihranke ali dobil kakšen kredit, si pustil svetovati pri stanovanjskem varčevanju ali financiranju svoje hiše. Za obrtnike, industrijo in trgovce pa imajo te ustanove še mnogo večji pomen. Skoraj za vsako večjo investicijo potrebujejo kredit. Vse bolj pomembno pa je danes, da država skoraj k vsakemu kreditu za investicije daje prispevek k obrestim samo, če gre ta investicija preko banke. Banka svetuje obrtnikom, kako naj financirajo razne projekte po najugodnejši obrestni meri. Za podjetja, ki eksportirajo stavi banka na razpolago ves svoj aparat za eksportno financiranje (akreditivi, prenakazila v tujino, prejem nakazil, bančne garancije itd.).

Tudi za normalnega potrošnika banka more dandanes izvršiti vsa plačila, tako da človek skoraj pošte več ne potrebuje. Treba je položnico samo prinesti banki in ta izvrši vsa prenakazila. Na privatne giro-konte lahko dajo prenakazati vse: pokojnine, podporo brezposelnim, mesečni zaslužek, plačila za finančni urad. Banka pa more izvršiti tudi vsa plačila, tako da nam doma skoraj ni treba imeti denarja: plača elektriko, radio, časopise in sploh vse, kar ji naročimo.

In zdaj imamo novo bančno hišo, ki bo mogla vse to izvrševati še bolje, bolj točno in hitreje kot poprej. In ob vsem tem pa bo postrežba in svetovanje še v domačem jeziku in pri domačih ljudeh. Idealno!

Poslušam nagovore. Podelitev zasluženih priznanj. Spomnimo se ustanoviteljev in prejšnjih predsednikov posojilnice. Slišimo, s kakšnim elanom in s kakšno sposobnostjo se je novi poslovodja spoprijel z delom: gradnja novega poslopja, pirdobitev mnogih novih vlagateljev in prijateljev posojilnice. Veselimo se z njim in mu želimo vse dobro za naprej.

Ves Pliberk je zbran. Poslušamo, kaj bo rekel zbranim šef vseh naših bank in prvi svetovalec v bančnih zadevah. Kako bo povabil vse Pliberčane k sodelovanju, kakšno reklamo bo delal za naše banke, kakšen servis bo ponudil, kako bo priporočal banko in poslovodjo. Zamujena prilika . . . Govoril je, kako je bilo včasih težko, kako so nas šikanirali, kako so smrtno strli srce marsikateremu članu predstojništva, da nas ne bodo nikdar, da je pač Slovencu usojeno, da ga šikanirajo, da smo odpustili in da pa ne bomo nikoli pozabili (100 m od kraja dogajanja stoji isto napisano na neki drugi hiši) — (torej govor za slabega politika). Ničesar o modernem bančništvu, o gospodarskih možnostih za naše ljudi, o povabilu na vse pliberčane k poslovnemu sodelovanju, o primerjavi z drugimi bančnimi ustanovami (saj sta v Pliberku še dve drugi banki); o prednostih poslovanja ravno z našimi bankami in tako dalje. Kic po glavi. Postali smo za glavo manjši. Naš ponos in optimizem se je skoraj strl. Slovenec pa res ne moreš biti več, ko te pa vsi samo šikanirajo.

Bodrimo se sami! Vzravnajmo glave, bodimo drugačni, povabimo soseda k sodelovanju in k dobrim poslovnim odnosom! Vzrokov za optimizem imamo dovolj. Le v bodočnosti je moč. Saj v spisu novega poslovodja posojilnice tako lepo piše: „Povabljeni k sodelovanju vsi, ne glede na narodnost, jezik, vero in stan." To naj bi bil odgovor našega bančnega sektorja in našega modernega gospodarstva.

Trideset let Narodnega sveta

„Ko je aprila 1949 v Parizu padla odločitev glede avstrijskih mejá, je nastal nov položaj. Mi smo se ponovno posvetovali, kaj sedaj. In smo bili mnenja, da je treba s to realnostjo računati. Torej smo se odločili za ustanovitev Narodnega sveta koroških Slovencev.“ To je povedal ustanovitelj in prvi predsednik dr. Joško Tischler v intervjuju za jubilejno številko NT dne 7. septembra 1978. Letos, ko stopamo v 31. leto obstoja naše osrednje organizacije, dr. Tischlerja ni več med nami, da bi tudi sam mogel oceniti uspehe, delo, razočaranja in dosežke v Narodnem svetu. S svojo smrtjo je zapustil bolečo rano, odprtino v narodnem telesu.

30 let delovanja NSKS

Naprosili smo predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev, dr. Valentina Inzka (1960—1968), dr. Reginalda Vospernika (1968—1972) ter dr. Matevža Grilca, ki organizaciji predseduje od leta 1976 dalje, naj ocenijo narodno-politični položaj in vlogo, ki jo je opravljal ter trenutno vrši Narodni svet koroških Slovencev.

Ker med nami ni več dr. Joška Tischlerja, ne nameravamo prirejati ob tem jubileju velikih proslav, spomnili pa se ga bomo v dostojni obliki v okviru rednega občnega zbora naše organizacije, ki bo, kot predvidevajo pravila, še tekom tega leta.

Uredništvo

DR. REGINALD VOSPERNIK:

Šola - včeraj - danes - jutri

Jubileji nas vzpodbujajo k razmišljanju. Običajno se pojavi želja po bilanci, po pogledu v bodočnost. 30 let — to je v življenju razmeroma pozno prebujene in nikdar docela osveščene narodnostne skupnosti razmeroma dolga doba. Dosti dolga, da ustavimo korak in se razgledamo.

Ko je leta 1949 skupina koroških slovenskih narodnjakov v celovški Mohorjevi hiši ustanovila Narodni svet koroških Slovencev in si za vodjo izvolila šolnika in kulturnika dr. Joška Tischlerja, so gotovo vsi, ki so tedaj odločali, imeli pred očmi Tischlerjeve zasluge na področju šolstva. Matej Ražun, prvoboritelj na področju osnovne šole, je že leta 1904 zapisal v svoji brošuri „V boj za slovensko šolo!“ tele misli: „Velikega pomena je šola za vsako stranko, velikega pomena za vsak narod — pa tudi za vsak stan — to pa zaradi tega, ker kdor ima šolo, ima tudi bodočnost ... Šola je čas in kraj setve — kar pa človek seje, to bode tudi žel! Nauki, katere otrokom polagajo v srce učitelji, ti nauki v otroških srcih ne usahnejo — marveč z otrokom vred rastejo ter spremljajo in vodijo človeka skoz celo življenje!“

Leta 1949 smo na južnem Koroškem imeli obvezno dvojezično šolo za vse otroke. Zamisel, da se grozna nestrpnost preteklih let ne bi mogla ponoviti, je stala leta 1945 ob zibelki tega šolskega koncepta. Politiki so se tedaj zavedali psihološkega zakona, da je človeku težko sovražiti tisto, kar dodobra pozna. Slovenska kulturna misel naj bi se udomačila tudi v mladih srcih naroda soseda. Narodnopolitično burni časi po podpisu avstrijske državne pogodbe so — kakor vemo — v ponovnem navalu nestrpnosti in nestrpnežev izbrisali to misel z duhovnega zemljevida naše skupne domovine. Na njeno mesto je stopila današnja ureditev z obvezno prijavo k dvojezičnemu pouku. Manjšinska šolska zakonodaja iz leta 1959 pa je le imela tudi svoje pozitivne poteze. Legalizirala je namreč leta 1957 ustanovljeno Zvezno (tedaj še: Državno) gimnazijo za Slovence v Celovcu.

Tarnanje nad izgubljeno obvezno dvojezično šolo naj nam pa ne zamegli pogleda v bodočnost. Dostikrat smo namreč Slovenci v svoji zgodovini zaradi upravičeno nostalgičnih pogledov nazaj pozabili na potrebno konceptivnost za bodoče dni.

Avstrijska šolska zakonodaja je od leta 1962 dalje tako temeljito zrevolucionirala celotni šolski sistem, da so bile te spremembe, ki sta jih prinesla zakon o šolski organizaciji (Schulorganisationsgesetz) in zakon o šolskem pouku (Schulunterrichtsgesetz), dalekosežnejše kot vse spremembe od jožefinskih in terezijanskih reform dalje. Ni verjetno, da so ti docela novi pedagoški prijemi že dosegli svoj vrhunec in zaključek. Nasprotno: Šolski poskusi in nenehna razprava o popolnoma novih oblikah šole, ki teži tako na področju socialne kot tudi na področju učne integracije v popolnoma novo smer, so zanesljivi indikatorji, da bomo doživeli še dalekosežnejše spremembe. Šolski zakoni so sicer po volji zakonodajalca zakoni z ustavnim statusom, se pravi, da jih mora avstrijski parlament skleniti z dvetretrinjsko večino, vendar zagotovo ne bo

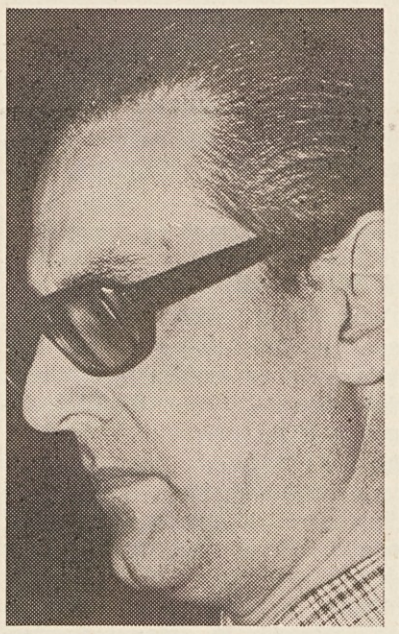

mogla ne vladna in tudi ne velika opozicijska stranka mimo takih sprememb.

Šolniku se zdi, da naši osrednji organizaciji vse premalo upoštevata te nove težnje in smeri. Šolski odbori, vsaj tako se zdi zunanjemu opazovalcu, mirno spijo naprej spanje pravičnega, medtem ko politični in strokovni faktorji na vseh ravneh našega javnega življenja v permanenci o vsem tem razpravljajo in na ta način pripravljajo dokončno odločitev.

Z verbalnimi zahtevami ne bomo ničesar dosegli, dokler za zahtevo ni do detajla izdelanega koncepta. In takih konceptov ni! Naj navedem nekaj konkretnih primerov.

Že nekaj let teče razprava o tem, da bi v koraku s sodobno strokovno izdiferencirano družbo, v kateri živimo, bila potrebna tudi taka strokovna diferenciacija naših vzgojnih zavodov. **Medtem ko so šolske sestre v Šentrupertu in v Šentpetru pri Šentjakobu ustvarile take učne zavode za ženske poklice (z gospodinjstvom, strojepisjem, knjigovodstvom itd.), nimamo na področju gospodarstva, tehnike in turizma nobenih vidnih konceptov.** Prepričan sem, da je na strani političnih funkcionarjev resna volja, da bi Slovenci prišli tudi do teh izobraževalnih smeri, vendar morajo biti predstave konceptivne in realistične. Maksimalne zahteve so morda politično potrebne, vendar nimajo šanse uresničitve.

O skupni šoli deset- do štirinajstletnih teče danes široka razprava v vseh pedagoških občilih ter na raznih ravneh. Le koroški Slovenci o tem vprašanju nimamo koncepta, če izvzamem neko zelo aprioristično in poenostavljeno ter ideološko determinirano razpravo študentov, ki so jo predložili pred dve-

(Dalje na 5. strani)

DR. VALENTIN INZKO:

Trideset let poslanstva NSKS

Trideset let že vrši Narodni svet svoje poslanstvo med koroškimi Slovenci. Nova družbena ureditev v Jugoslaviji je izsilila po dugi svetovni vojni tudi nove ideološke in politične strukture med Slovenci na Koroškem. Tako se je v prvih povojnih letih izoblikovala v vrstah manjšine slovenska levica. Posledica tega razvoja je bila strnitev sil na kulturni in politični ravni, ki so delovale v smislu krščanskih idej.

Najprej se je na novo formirala Mohorjeva družba. Z rednim knjižnim darom in založniško dejavnostjo je razširjala svoj idejni vpliv med narodom. Ob začetku leta 1949 je začela izdajati versko-kulturni mesečnik „Družina in dom“. To izdajanje je utemeljila takole:

„Slovenci in Slovenke! Pripadniki mladega rodu smo, katerega je bodočnost! Naš družinski dom je prvi narodič in bodi zato čvrst, vsebinsko poln, sloneč na močnih stebrih zdravega duhovnega in kulturnega, socialnega in gospodarskega življenja. Materina beseda bodi posoda družinske kulturnosti, v naših družinah ljubosumno negovana in spoštovana. Takega doma ne ukloni noben vihar in ne uniči nobena sila. Po naravnem zakonu bo vedno spet silil v novo rast ... Iz zdravih družin hočemo v zdravo narodno in božjo družino srečni bodočnosti naproti.“

S tem so bila nakazana tudi že idejna izhodišča bodoči kulturno-politični dejavnosti. **Krog, ki je zasnoval mesečnik „Družina in dom“ je ustanovil pol leta kasneje z zaupniki iz občin dvojezičnega ozemlja Narodni svet koroških Slovencev.** Slovenska in krščanska ideja sta mu bili program. Medtem, ko je zasnoval dr. Vinko Zwitter Narodnemu svetu predvsem z uvodniki v Našem tedniku in članki načelne vsebine smer za njegovo delovanje, je bil prvi predsednik Narodnega sveta dr. Joško Tischler, mož konkretnih narodno-političnih načrtov in odločitev.

V duhovniških vrstah je izstopal v naslednjih letih kot vodja Dušnopastirskega urada, prelat dr. Rudolf Blüml, pri Mohorjevi družbi pa msgr. dr. Janko Hornböck. Tako Slovenski dušnopastirski urad kot Mohorjeva družba sta samostojni in politično popolnoma neodvisni cerkveni ustanovi. Razgibana verska in versko-kulturna dejavnost obeh pa sta nedvomno vplivali tudi na razvoj Narodnega sveta. V času, ko je bil Narodni svet brez slehernih finančnih sredstev, je Mohorjeva družba omogočila celo nadaljnje izhajanje Našega tednika s tem, da je ves denar, ki ji je bil v šestdesetih letih prenakazan od avstrijske vlade preko Narodnega sveta za popravo kulturne škode uporabila za kritje stroškov pri tiskanju Našega tednika. Intervencije Narodnega sveta za izpraznitev Mohorjeve hiše po Angležih pri državnih oblasteh in odločno zavzemanje za pravice manjšine na pod-

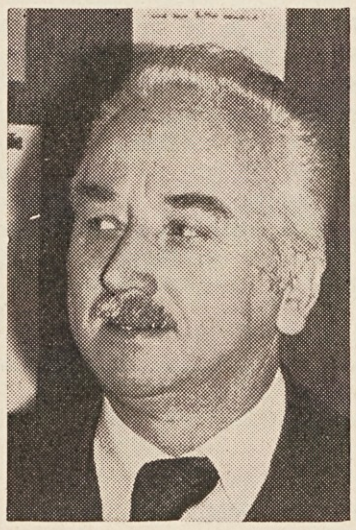

ročju veroučnega jezika kažejo na skupne interese, a tudi na medsebojne idejne povezave.

Delovanje Narodnega sveta je bilo vedno tesno povezano tudi z delom Krščanske kulturne zveze. To delo v samostojnih okvirih je Narodni svet tudi v preteklih letih vidno podpiral. Poleg Slovenske prosvetne zveze vrši Krščanska kulturna zveza še posebno poslanstvo, ki je povezano z versko in verskokulturno tradicijo slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Z zahtevo po Kulturnem domu pa je Narodni svet opozoril na nujnost uresničitve lastnega skupnega kulturnega središča v Celovcu.

Na narodno-politični ravni je bila v zadnjih treh desetletjih zasluga Narodnega sveta predvsem v podpiranju samostojnih nastopov s slovenskimi listami pri volitvah na občinski in deželni ravni. Pri volitvah v občinske odbore, v Deželno kmetijsko zbornico in njene krajevne odbore in volitvah v koroški deželni zbor je bil Narodni svet vedno iniciativen in odločen zagovornik slovenskih list.

Pri deželnozborskih volitvah leta 1949 je bilo oddanih za listo, ki jo je vložil Narodni svet koroških Slovencev, 4617 pri naslednjih volitvah pa 3880 glasov. V drugem desetletju svojega obstoja je bilo za listo, ki jo je podpiral Narodni svet pri volitvah v koroški deželni zbor, leta 1965 oddanih 4272 glasov. Za listo, ki je bila zasnovana na širši podlagi in jo je Narodni svet v tretjem desetletju obstoja prav tako iniciativno podpiral, pa je bilo oddanih leta 1975 6130 glasov.

S samostojnimi slovenskimi listami je pomagal Narodni svet utrjevati na karjevni in deželni ravni položaj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem in dvigati v naših ljudeh slovensko narodno zavest.

V prizadevanjih za uresničitev določil člena 7 državne pogodbe pa je iskal Narodni svet skupno pot z Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem. Z njo je iskal pomoč pri avstrijski vladi in sopodpisnici državne pogodbe Jugoslaviji. Vrsta problemov je ostala nerešenih. Vse pa kaže, da se začenja tudi večinski narod polagoma zavedati, da je šel z napadi na manjšino v preteklih letih predaleč in da z zakonom o narodnostnih skupnostih manjšinsko vprašanje ni bilo urejeno.

Torej se bodo morali razgovori z manjšino nadaljevati. Tako Avstrija kot Jugoslavija sta na tem zainteresirani. Obe državi se že dalj časa sem trudita, da bi medsebojne odnose izboljšali. V ta prizadevanja je vključena tudi manjšina, ki mora ostati pri tem neodvisen političen dejavnik. Odločilno za njo mora biti edinole to, kar pomaga pospeševati njen razvoj in utrjevati njen obstoj in položaj v deželi.

V tridesetih letih svojega obstoja je dovršil Narodni svet koroških Slovencev nedvomno precejšnjo delo v službi narodnostne skupnosti na Koroškem. Pridelal in priboril si je svoje mesto v slovenski koroški in avstrijski družbi. Svojim nalogam zre lahko kljub problemom, ki ga čakajo, optimistično naproti. Saj je pomagal v preteklih letih z drugimi organizacijami vred dvigniti med Slovenci kulturno in politično zavest. Ta pa je za ohranitev narodnega življa v deželi odločilnega pomena.

Pismo bralca

KAKO SMO SPRAVILI VOLKA PRED SODIŠČE

Neki dan, v neki slovenski uri se je porodila misel. Najprej v glavi našega učitelja slovenščine („Pravi dijaki so samo tisti, ki se tudi zunaj šole trudijo na kakršnemkoli področju kulture") in nekdo v razredu se je spomnil, da so neki osmošolci davno pred nami igrali pravo komedijo in z njo celo zaslužili lepe cekine za maturitetno potovanje. Profesor Pinter — da je tudi igral zraven in dr. Jelen-ova — sami znameniti maturanti. In kdo od nas ne bi hotel postati neki dan znamenit? In če pravi naš učitelj, da brez komedije to ni mogoče, jo pač igrajmo, kaj potem, če smo šele v petem razredu?

Taka — in nič drugačna — je bila v začetku naša beseda, preden je meso postala.

To pa je bil hud, naporen proces! Najprej smo prebrali pet različnih dramatskih tekstov in o njih referirali v razredu. Potem smo izglasovali, katerega se bomo lotili. Petanov „Obtoženi volk" se nam je zdel najbolj primeren. Stopili smo do poklicnega režiserja Marijana Srienca. Bil je takoj pripravljen, naš sklep ga je zelo razveselil. Malce se je z nami pogovoril, pa je že vedel, kdo je za katero vlogo, in mu jo je določil. A kaj, če ti na vsem lepem začne stavkati sam VOLK! Pa tudi SODNIKU se ne ljubi zasliševati ga. Celo posredovanje same razredničarke ne zaleže nič — nočeta več. Kaj zdaj? Ali bomo vso stvar pustili in poslali režiserja domov? Ne, tako hitro pa ne odnehamo! Čeprav bi morala biti ta igra razredno delo, mora RDEČA KAPICA na pot v sosedni razred, da si tam „sposodi" kakega Volka zase in za babico — saj mora vendar biti požrta...

Tako si je treba razlagati, da imamo na gledališkem listku ob dijakih 5. b tudi nekaj imen iz drugih razredov. No, ta problem je bil zdaj rešen. Zbrali smo si tako zasedbo: Volk — Vili Ošina, Sodnik — Mihael Vrbinc, Tožilka — Marica Hribernik in podpisana, Branilec — Anton Hribernik, Rdeča kapica — Marija Stingler, Babica — Marija Feinig, Lovec — Franc Mandelc, Jakob in Viljem Grimm — Mirko Wieser, Medved — Franc Novak, Zajec — Franc Karničar, Lisica — Rozi Tratar, Paznik — Marko Hudl.

In kaj mislite, koliko ur je šlo za vaje? Nihče jih ni štel, toliko jih je bilo. Problem je bil tudi — kdaj jih nastaviti.

V ponedeljek? tedaj morata Volk in Grimm od dveh do štirih k ruščini, Sodnik pa igra do pol petih klavir in nato se premetava po blazini, ker uganja JUDO. Tožilka pa igra do sedmih harmoniko.

V torek? Kje pa! Tožilka ima od dveh do štirih gimnastiko — jazz, Babica pa kitaro.

V sredo? O — là-là! Ca ne va pas bien... Sodnik, Tožilka in Babica so ta dan popoldne pri francoščini.

V četrtek? To je pa že od vraga. Tedaj prepevajo Sodnik, obe Tožilki in Rdeča kapica od pol treh do pol šestih pri zborovskem petju.

Kaj pa v petek? Spet francoščina. Paznik, Branilec in Medved pa imajo italiano...

Tako. Pa mi povej, človek, kdaj naj bi vadili! Saj pridejo potem še šolske naloge, treba je guliti latinske sklanjatve, potem so nogometne tekme pa še kak zdravniški termin in kdo ve kaj še vse...

Pa se ne čudite, da smo kljub vsemu prišli do premiere? Jaz se. Zahvaliti se moramo izredni režiserjevi potrpežljivosti, malo pa tudi samim sebi, da smo zdržali — sploh pa zadnje dni, ko smo vadili včasih prav do enajstih. Celovec je tedaj že spal zasluženo spanje, ko smo mi še zmeraj sodili nedolžno — hudobnega Volka in učili Rdečo kapico plesnih korakov.

Veliko truda nam je bilo treba, da smo spravili Volka na sodišče. Ampak zelo bomo veseli, če bomo gostovali po Koroški in vas za kako uro odpeljali proč od vsakdanjih skrbi.

Sonja Kelih, Tožilka in učenka 5. b

Deseti tabor slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični

Začetek tabora slovenskih pevskih zborov je bil v soboto, dne 23. junija 1979, ob 19. uri. Devet slovenskih zborov iz Italije, Madžarske ter iz Avstrije je pripravilo dveurni koncert. Vsak zbor je zapel štiri pesmi. Slovensko prosvetno zvezo je zastopal mešani pevski zbor „Srce" iz Dobrle vasi pod vodstvom dirigenta Albina Krajnca. Krščanska kulturna zveza je poslala k tej pevski reviji moški pevski zbor „Franc Lederer-Lesičjak" iz Štebna pod vodstvom dirigenta Janeza Petjaka.

Peter Šoštarič, predsednik upravnega odbora je pozdravil vse nastopajoče iz Italije, Madžarske in Avstrije ter jim je želel več uspeha pri nadaljnji borbi za pravice. Prav v pesmi pa pokažete vašo krepko življenjsko voljo. V nedeljo, dne 24. junija 1979, ob 8. uri so nastopali v avli osnovne šole mladinski zbori Grosupelske občine.

Šoštarič je dejal: „Marsikdo bi si pred desetimi leti ne mislil, da bo iz bornega začetka prišlo do tako mogočne manifestacije slovenskega zborovskega petja."

Pri zaključni prireditvi je sodelovalo 8 mladinskih, 13 ženskih in 104 moških pevskih zborov s spremstvom 4 pihalnih orkestrov in 160 folkloristov. Res si je težko zamisliti, da je mogoče takšne tabore prirejati na prostovoljnem delu in pri tem dosegati takšne čudovite rezultate. Koliko truda, dela, koliko poti, sej, sestankov, razgovorov je bilo v teh desetih letih. Ta deseti tabor slovenskih pevskih zborov je bil organiziran za spomin Edvarda Kardelja. Kako neizmerno rad je imel Edvard Kardelj lepo domačo pesem, ubrano petje. Kako globoko se je zavedal njenega poslanstva. In najbrž je zaradi vsega tega pred leti prevzel pokroviteljstvo nad 6. taborom pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Doslej največji jugoslovanski pevski zbor je zapel 11 pesmi, dirigiralo je 11 pevovodij, slavnostni govornik pa je bil član predsedstva zvezne konference SZDL Miroslav Cangalovič. Po sklepni prireditvi je bila zabava v prostorih organizacij Šentviškid društev.

Nogometni turnir SAK

ZMAGOVALEC — ŠMIHEL

V soboto in nedeljo je vabil SAK na nogometni turnir v Globasnico. Sodelovala so moštva iz Šmihela, Globasnice, Žvabeka in SAK. Na turnirju je zmagalo moštvo iz Šmihela, ki je ostalo nepremagano, 2. mesto je zasedel SAK, 3. mesto Globasnica, 4. mesto Žvabek. V nedeljo sta igrali pred turnirjem mladinski moštvi SAK in Žvabek: zmagal je SAK. Pri streljanju enajstmetrovk je zmagal Šmihelčan Ramusch, 2. je postal prav tako igralec iz Šmihela Lamprecht, 3. pa Globašan Schatz.

Turnir je potekal zelo športno in vzgledno. S potekom so bili vsi sodelujoči zadovoljni. Mnogo sta k temu prispevala tudi izvrstna sodnika Ebner in Pleschounig. Nogometnim tekmam je obakrat sledila zabava pri Šoštarju v Globasnici.

Turnir je mnogo prispeval k dobremu sodelovanju sodelujočih klubov. Posebno se je izkazalo moštvo iz Globasnice. SAK-u je dalo na razpolago igrišče in skrbelo za potrebne predpogoje. Zastopnik SAK se je za to predsedniku SC Globasnica, g. inž. Burgerju, prav prisrčno zahvalil.

Slavnosta prireditev ..

(Nadaljevanje s 1. strani)

pozitivi smo potovali po slovenskih pokrajinah, saj je bil moto letošnje prireditve Župančičev izrek: „Hodil po zemlji sem naši..." V pristnih narodnih nošah, ki so jih gospodinjski šoli posodili člani folklorne skupine „France Marolt" iz Ljubljane, so dekleta predvajala narodne plese iz posameznih pokrajin.

Ker pa šole fantje — kot je znano — ne obiskujejo, so dekleta prevzela tudi vloge plesalcev, plesale so odlično in še marsikateri fant bi se lahko vzgledoval pri teh „plesalcih". Plese je naštudirala Hedvika Jamšek in učiteljica telovadbe Zalka Komar, plesalce pa so spremljali kaplan Janez Tratar z dvema gojenkama iz gospodinjske šole. Dekliški zbor, pod veščo roko prof. Jožeta Ropitza, je poslušalce še s pesmijo popeljal v slovenske dežele.

Prav prvi del — glasbeni vložki, plesi in diapozitivi in dekliški zbor, ki so zrasli v skladno celoto — je tako navdušil gledalce, da si je želeti ponovitev nedeljske prireditve.

V drugem delu pa smo si ogledali dve igri in sicer „Zamorko" Stanka Majcena in „Olive" Lope de Vega. Prvi komad je bil tragičen in je publiko precej pretresel. Druga igra pa je bila komedija in vsa dvorana se je na vso moč krohotala. Igralke so bile iz doma, igralce so se tokrat „izposodili" pri domačem društvu v Šentjakobu. Režijo pri teh dveh igricah pa je imel mag. Peter Šticker.

Program je bil zelo pester kot vidite in tudi zelo zanimiv. To je tudi dokazalo veliko število obiskovalcev, ki so dvoanro napolnili do zadnjega kotička. Upajmo, da se bodo dekleta tudi še pozneje tako udejstvovala na kulturnem področju, ko bodo zaključile šolo in s svojimi spretnostmi obogatile dejavnosti domačih društev.

M. W.

PRIREDITVE

SPD „Srce" Dobrla vas vabi na

SLOVENSKI PEVSKI VEČER

Čas: nedelja, 8. 7. 1979, ob 20. uri
Kraj: pri Hojniku v Mokrijah
Nastopajo: MPZ „Srce" in „Trio Korotan"

SPD „Bilka" v Bilčovsu vabi na zaključni večer

GLASBENEGA POUKA

Čas: sobota, 7. 7. 1979, ob 19.30
Kraj: pri Miklavžu v Bilčovsu

Na prireditev so vabljeni starši in vsi, ki jih glasbeno udejstvovanje naše mladine zanima.

Vabi odbor!

SPD „Trta" v Žitari vasi vabi na koncert pod geslom

„S PESMIJO IN PLESOM V POLETJE"

Čas: nedelja, 15. 7. 1979, ob 20. uri
Kraj: pri Rutarju v Žitari vasi
Nastopajo: Moški zbor SPD „Trta" in Obirski ženski oktet z novim programom pesmi.

Po koncertu bo igral za ples ansambel „Veseli vandorvčki" iz Kanade. Vabi odbor

---

„Oder mladje" Koroške dijaške zveze v Celovcu vabi na spevoigro Svetlane Makarovič

HIŠA TETE BARBARE

Prireditelj: Otroški vrtec v Šentpetru pri Šentjakobu
Čas: torek, 3. 7. 1979, ob 14. uri
Kraj: otroški vrtec pri šolskih sestrah v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu

---

Camping Rož — Wernig v Kočuhi pri Šmarjeti vabi na

VEČER SLOVENSKE PESMI IN FOLKLORE

Čas: četrtek, 5. 7. 1979, ob 20. uri
Kraj: Camping Rož, Kočuha pri Šmarjeti

Nastopajo:
Obirski ženski oktet
Ansambel Hanzija Artača
Folklorna skupina iz Sel
Skupina Slovenske gimnazije s jazz-gimnastiko

Povezuje pesnik Valentin Polanšek

Vsi prisrčno vabljeni!

POPRAVEK K ČLANKU PETLETNICA PODJUNE

V drugem delu koncerta smo poslušali domače slovenske pesmi. Bolj so bile preproste, bolj so se nam dopadle. Najbolj menda tista o Miciki Mojciki, ki bi šribarja roda.

Prvi del pesmi poznajo še stari ljudje iz otroških let, drugi del pa je zložil Herman Germ nalašč za svoj zbor Podjuno.

„Oder mladje" Koroške dijaške zveze v Celovcu vabi na

50. PREDSTAVO

ki bo v torek, 3. 7. 1979, ob 16.30 na farovškem skednju v Bistrici na Zilji.

Prireditelj: farna mladina v Bistrici na Zilji

Igrajo spevoigro Svetlane Makarovič

HIŠA TETE BARBARE

Prisrčno vabljeni!

Vabilo na

JAZZ-FESTIVAL

ki bo v dneh od 29. 6. do 1. 7. 1979, v Vrbi ob Vrbskem jezeru

Vstopne cene: Festivalna izkaznica, veljavna za vse tri festivalne dni: od 480.— šil. Jazz-vikend-aranžma: od 950.— šil.; vključno 3 nočnine, zajtrk, festivalno izkaznico in prosti vstop v kopališča.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA OBVEŠČA

Likovna kolonija „Vuzenica 79" bo letos med 11. in 25. avgustom. Mladi likovniki se bodo letos urili veščin grafike, seveda pa bo med bivanjem v Vuzenici ob Dravi tudi dovolj časa za izlete in kopanje. Tako bodo imeli priložnost nekaj lepega ustvariti in kot spomin prinesti s seboj domov. Udeleženci kolonije naj bi bili stari vsaj 10 let. Navzgor ni omejitve, vendar običajno sprejemamo udeležence do 20. leta starosti.

Zadnji rok prijave 25. julij 1979. Prijave pošljite na naslov: Slovenska prosvetna zveza, 9020 Celovec, Gasometergasse 10/1, (tel.: 0 42 22 - 32 5 50).

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu vabi na srečanje fotoamaterjev s člani fotokluba „Pucher" iz Kranja v Selah

Kraj srečanja: restavracija Mlečnik v Kožentavri.
Zbiranje in odhod: v nedeljo, 1. 7. 1979, ob 7. uri

Zbirali bomo pod strokovnim vodstvom motive iz narave. Vabimo vse fotoamaterje in tiste, ki hočejo fotoamater postati!

DOM V TINJAH

V soboto, 30. 6. 1979

ROMARSKO POTOVANJE H GOSPE SVETI, KNEŽJI STOL, KRKO, OSOJE

za župnije: Kazaze, Pribla vas, Sinča vas, Škocijan, Tinje

BORCI ZA OSVOBODITEV AVSTRIJE ODLIKOVANI

V sredo, 20 junija, je deželni glavar Leopold Wagner predal številu antifašističnih borcev za osvoboditev Avstrije odlikovanja, ki jih jim je podaril zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschläger.

Med odlikovanimi je število Slovencev, tako so sprejeli odlikovanja Folti Hartman, Lipej Kolenik, Ivan Merva i. dr.

Odlikovancem iskreno čestitamo!

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „KOČNA" V SVEČAH

vabi k

ODKRITJU SPOMENIKA ANDREJU EINSPIELERJU OČETU KOROŠKIH SLOVENCEV

V nedeljo, 1. julija 1979, na sejmišču v Svečah pred domom umetnika Franceta Goršeta.

Popoldne ob 14.30 je v kulturnem domu na Bistrici v Rožu jubilejna prireditev, pri kateri bo na razpolago tudi zanimiva publikacija, ki jo je izdalo društvo „Kočna" ob 70-letnici obstoja.

Pri prireditvi na Bistrici sodelujejo:
Moški pevski zbor SPD „Kočna"
Moški pevski zbor SPD „Jepa-Baško jezero"
Mešani pevski zbor Šentjanž v Rožu
Moški pevski zbor „Anton Tomaž Linhart" iz Radovljice
Folklorna skupina KPD „Planina" iz Sel
Mladina iz Sveč z zborno recitacijo

Prisrčno vabi odbor SPD „Kočna"

Slovenija spoznava Bilčovs

Zadnjo soboto, 16. junija 1979, je bila v Dobrovi pri Ljubljani odprta razstava fotografij, etnografskih znamenitosti ter etnografskih značilnosti iz Bilčovsa, katero je pripravilo krajevno združenje Zveze slovenske mladine v Bilčovsu. Ta razstava je meseca januarja letos v Bilčovsu samem žela velik uspeh.

Prosvetno društvo Dobrova pri Ljubljani ter SPD „Bilka" v Bilčovsu gojita že dve leti med seboj stike na kulturni ravni in se izmenjavata. Iz teh medsebojnih stikov se je rodila zamisel, da bi Dobrovčanom v obliki starih fotografij-reprodukcij pokazali to, kar je za Bilčovs tipično že od nekdaj — kulturno udejstvovanje ter vsakdanje življenje občanov, to se pravi posnetke — ljudje pri delu in s to dokumentacijo Bilčovs bolj predstavili dobrovški publiki.

V obliki pesmi, ki jih je zapel mladi dekliški zbor iz Dobrove je veljal pozdrav mladim predstavnikom mladinske organizacije iz Bilčovsa.

Nato je član odbora občinske skupščine Oto Repec kratko opisal razstavo: Velik del zavzemajo fotografije (barvne), ki prikazujejo sodobnost, krajevne znamenitosti in lepote iz Bilčovsa in okolice, še več pa je črnobelih, ki so povečane reprodukcije starih fotografij, nekatere pravi dokumenti kulturnih in etnografskih značilnosti. Ponekod je pripisan datum nastanka, pri drugih se da po noši ali upodobljenih osebah sklepati, pred koliko desetletij so nastale. Razstava prikazuje slike teric, posnetkov raznih poljskih del, stanovanjskih in gospodarskih poslopij pa tudi dokumentov iz življenja (svatovščine z godci, predvojne tamburaške skupine slovenskega prosvetnega društva „Bilka" v Bilčovsu, prizore z dramske uprizoritve, skupinske slike šolarjev, dozidave šole v Bilčovsu, slavnosti ob nabavi novih zvonov, dograditve vodovoda itd.), skratka vse, kar prikazuje občino Bilčovs v njeni preprostosti ter dejavnosti na raznih družbeno-političnih področjih. Oto Repec je v svojih izvajanjih poudaril, da je treba te slike med obema kulturnima društvima še poglobiti in intensivirati.

Koroški gostje so bili ganjeni nad prisrčnim sprejemom v Dobrovi pri Ljubljani in so seznanili gostitelje s trenutnim položajem koroških Slovencev.

Obisk pri Wernerju Bergu

Zveza slovenskih izobražencev je vabila na ogled obeh razstav dela profesorja Berga, ki jih je pripravila občina Pliberk ob 75-letnici umetnika. Vabilu se je odzvalo tako lepo število rojakov od blizu in daleč, da je ravnatelj mestni svétnik Valentin Vauti v svojem pozdravnem nagovoru kot mestni referent za kulturo z veseljem ugotovil, da je uspelo ZSI organizirati kot prvi slovenski organizaciji „tako veliko skupino" obiskovalcev razstave v Pliberku.

Prof. W. Berg je skupino sam vodil po obeh razstavah in je predvsem v galeriji na Mestnem trgu povedal marsikaj zanimivega in predvsem tudi novega o svojem ustvarjanju sredi med našimi rojaki v Podjuni. Pripovedoval je zelo sproščeno in prijateljsko o nastanku galerije, pri kateri ima naš rojak Valentin Vauti posebne zasluge. „Hiša je bila prazna, slike so bile tu." Nastala je galerija v prostorih, ki se razlikujejo eden od drugega. Zrasli so kot tudi skice, lesorezi in slike Wernerja Berga, ki je mnogo pripovedoval tudi o svojih stikih in doživljajih v Podjuni, ki jo nikakor ne čuti kot prostorsko omejitev za umetnika, ki bi se lahko gibal po celem svetu. Manjši življenjski prostor je za umetnika Bergovega kova le obogatitev, ker se bolj in bolj ukvarja z malimi stvarmi, ki pa končno privedejo do večje možnosti razumevanja tudi večjih odnosov in povezav.

Po dveurnem ogledu razstav se je predsednik ZSI dr. Pavle Apovnik v globokih besedah zahvalil prof. Wernerju Bergu za vse njegovo delo med nami, ki je porodilo obilen sad tudi pri nas, ter za vodstvo pri razstavi, katere se je udeležila tudi skupina nemško govorečih demokratov z dr. Robertom Saxerjem na čelu.

Gostovanje v Dobrli vasi

Moški pevski zbor Vitanje in folklorna skupina lesnega industrijskega podjetja „LIP" iz Slovenskih Konjic so bili v nedeljo, dne 24. junija 1979, v gosteh pri slovenskemu prosvetnemu društvu „Srce".

Dr. Luka Sienčnik jim je razložil zgodovino koroških Slovencev, nato so si ogledali razne zanimivosti Dobrolske okolice.

Goste iz Slovenije je pozdravil tudi predsednik društva g. Martin Wastl, on jim je povedal nekaj o kulturnem delovanju v Dobrli vasi. Na pevskem koncertu, ki je bil v kulturnem domu v Dobrli vasi popoldne, je spregovoril par besed g. Sodin (predsednik zveze kulturne skupnosti v Slovenskih Konjicah). Dejal je, da nas združuje ne samo skupen slovenski jezik, temveč tudi skupna slovenska pesem. Nikjer nima slovenska pesem tisti pomen kot tukaj pri vas na Koroškem, saj poznamo celo vrsto najlepših narodnih pesmi prav iz tega kraja.

Moški pevski zbor „Vitanje" ter folklora „LIP" sta nudila vsem obiskovalcem izvrsten kulturni program. V pozdrav pa je najprej zapel mešani pevski zbor „Srce" domačega društva pod vodstvom Albina Krajnca, Prešernovo Zdravico. Moški pevski zbor iz „Vitanj" pa je zapel kar 12 pesmi, folklora se je predstavila v treh narodnih nošah. Zaplesali so pet plesov. Ob koncu kulturne prireditve pa je posebno pozornost zbudil neki harmonikaš iz Vitanj.

Po kulturnem nastopu so se podali domačini s prijatelji iz Slovenije v gostilno „Juena". Tam so po domačem zavriskali, zapeli in plesali do pozne noči.

Pliberk ima le . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

ENOTNA LISTA PLIBERK je že v volilnem boju jasno izpovedala, da hoče vestno sodelovanje z vsemi, ki želijo dobrobit naši občini. Hočemo torej odgovorno sooblikovati nadaljnji razvoj naše občine in pomagati vsakemu občanu tako na gospodarskem kakor tudi na kulturnem področju. Tudi v naprej se bomo odločno zavzemali za enakopravnost vseh občanov, ne glede na njih jezik ali mišljenje. Veseli nas, da obvlada naš novi župan tudi slovenščino kot drugi deželni jezik.

Pripravljeni smo odgovorno sodelovati v občinski hiši z vsemi odborniki, ki so demokratičnega mišljenja in katerim leži na srcu nadaljnja usoda vseh naših občanov.

Za ta primer prakticirane dvojezičnosti sicer niso imeli vsi razumevanja — med aplavzom je večkrat bilo slišati tudi zahtevo po „tajč" — a izključevati tudi ni, da bodo poskusi dvojezičnosti ob doslednem vztrajanju čez čas morda le bolj uspešni kot doslej.

Za ljudsko stranko je njen govornik podžupan F. Oschmautz obljubil konstruktivno delo za lepšo občino v zvestobi do skupne koroške domovine.

Ravnatelj Valentin Vavti (SPÖ) je izrazil zadoščenje ob izvolitvi socialističnega župana in apeliral na vse, da bi pozabili starnkarske spore, da bo občinski svet spet začel delati, nakar je novopečeni župan po tričetrturnem zasedanju občinskega sveta še pred 18. uro zaključil sejo in mandatarje p-o vabil na skupno večerjo.

Študentje zaključili sezono '79

(Nadaljevanje z 2. strani)

Izmed predavanj bi posebno omenili predavanje dr. Jožeta Vilfana o politiki neuvrščenosti Jugoslavije. Predavanje je bilo zelo zanimivo in za marsikaterega klubaša je prav gotovo prineslo dosti novih podrobnejših informacij o gibanju neuvrščenih držav v svetu. Na posebno veselje klubašev se je dr. Vilfan izkazal za nekdanjega člana dunajskega Kluba; pol stoletja je od tega, odkar se je on — Primorec — pirključil med svojim bivanjem na Dunaju koroškim študentom. Živahne diskusije in izredno pozornost pa je žel mariborski škof dr. Vekoslav Grmič s svojim predavanjem o krščanstvu in marksističnem socializmu. Poudaril je nalogo Cerkve, da stoji ona na strani šibkih in zatiranih, da se bori v smislu evangelija proti izkoriščanju, da najde svoje mesto med naprednimi svetovnimi tokovi. Marksist in kristjan naj se skupno kot brat ob bratu borita za iste cilje za „našo socialistično, miroljubno in kulturno bodočnost, pa čeprav imata različna izhodišča".

Ob letošnjem zaključnem zborovanju so slovenski študentje na Dunaju določili smernice za delo v bodoče, ki ga bo dosti, a se vendar veselijo uspehov in sadov skupnega truda.

Šola - včeraj - danes - jutri

(Nadaljevanje s 3. strani)

ma letoma pri koroških kulturnih dneh. Zavedati se moramo, da je zahteva po socialni integraciji učencev in po enakih šansah za vse otroke legitimna. **Prav tako pa je terba poudariti, da Slovenska gimnazija ta imperativ socialne integracije že skozi leta skorajda optimalno uresničuje. S Slovensko gimnazijo so se odprla vrata tudi tistim slojem našega prebivalstva, ki sicer svojim otrokom ne bi mogli nuditi višje izobrazbe. Koliko skritih talentov je prišlo na ta način do veljave!**

Skrajni čas je, da se bomo lotili organiziranega študija obsežne literature s tega področja; temu študiju mora slediti aplikacija na naše koroške razmere. **Znak kritičnega državljana ni v prvi vrsti protest, čeprav je tudi protest kdaj pa kdaj potreben, znak kritičnega državljana in pripadnika slovenske narodne skupnosti naj bi bila ustvarjalna in konceptivna težnja po oblikovanju lastne bodočnosti.**

Če bomo ustvarjalni, bolj ustvarjalni kot doslej, bomo gotovo v skladu s koncepti ustanovitelja Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Tischlerja. Naj bo to naše jubilejno darilo!

Čestitamo!

Janku in Juditi Pečnik z Muškave pri Bilčovsu ob rojstvu drugega otroka, sina Marka.

*

Tilki in Seppiju Loibneggerju ob rojstvu prve hčerke.

*

Pred kratkim je uspešno opravil tesarski mojstrski izpit Franček Gasser, sin znanega tesarskega mojstra Franca Gasserja iz Bilčovsa. Mlademu mojstru čestitamo iz srca in mu želimo obilo uspeha!

*

V soboto, 23. junija, je peljal pred poročni oltar v Šentlenartu pri sedmih studencih g. Franci Truppe, pd. Matej, svojo izvoljenko in mlado gospodinjo, gdč. Kristl Fatzi, iz sosednje Radne vasi. Za življenje ju je zvezal domači g. župnik Avguštin Čebul. Vesela svatba pa je bila pri Goritschniku na Ločilu.

Mlademu paru želimo mnogo sreče za vse življenje in tudi da bi še zanaprej obdržala trdnost in ugled Matejevega doma.

Rož - Podjuna - Zilja

● MARIJA NA ZILJI
Pavel Jobst — 80-letnik

Nad vse lep življenjski jubilej, 80-letnico svojega življenja, je praznoval pred kratkim pri dobrem zdravju g. Pavle Jobst, pd. Vutej v Prosovičah.

Preudaren, razgleden in zaveden gospodar je znan posebno po Zgornjem Rožu in Zilji. Takoj po vojni je prevzel odgovornost za občino Marija na Zilji in posrečilo se mu je, da niso Angleži, tedaj zasedbena sila, posekali ves gozd v bližini Beljaka in tako prihranil ziljskim gospodarjem veliko škodo. Posebne zasluge pa si je pridobil, ko se je lotil vodovoda za naraščajoči tujski promet v okolici Baškega jezera. Tako imajo dobro pitno vodo ne samo domačini in tujci nekdanje občine Marije na Zilji, ampak voda izpod Bleščeče planine teče tudi v vaseh nekdanjih občin Ledince, Lipa, Rožek, Vrba in tudi še v Šentjakobu in Beljaku. Po dobrih dvajsetih letih županovanja je oddal odgovornost in bil za zasluge poleg drugega tudi imenovan za ekonomskega svétnika.

G. Jobst izvira pravzaprav iz Brda pri Šmohorju. V tridesetih letih je poročil Matejevo Mico z Ločila, ki mu je rodila otroka Pavleja in Marico. Težko je vso družino prizadelo, ko je hčerka na posledicah napačne diagnoze v bolnici nenadoma umrla.

Spoštovanemu jubilantu želimo še mnogo zdravih let. Posebno, da bi še prav tako žilav in veder praznoval v nekaj mesecih svoj zlati zakonski jubilej in da bi še slišali na radiju njegovo prijetno in skušenj polno pripovedovanje.

● BILČOVS

V poročilu o materinski proslavi v štev. 24 se nam je pripetila nerodna napaka: prekrstili smo nekatere nastopajočih. Prosimo, da nam to prizadeti oprostijo.

Pravilno se bi moralo glasiti tako: Skupino mladih igralcev je vodila Katarina Kropivnik: Milica Gasser je povezovala program; glasbeno popestrili pa sta Milica Gasser ter Geli Ogris-Martič.

● SREJE PRI ŠENTJAKOBU

V ponedeljek smo spremili k zadnjemu počitku Karla Kattniga, pd. Matičiča v Srejah, ki nas je nepričakovano zapustil v 64. letu svojega težkega, toda izpopolnjenega življenja. Rajni Matičičev Korl je bil povsod priljubljen, potrpežljiv in miren človek. Prav zategadelj je njegova smrt pretresla vse njegove znance od blizu in daleč, posebno pa seveda njegove najožje sorodnike, ki so zgubili z njim močno oporo.

Žalujočim sorodnikom in sosedom iskreno sožalje!

● BILČOVS — DUNAJ

V soboto, 23. junija, sta se poročila na Dunaju Franc Kapus in Marija Hanslik. Ženin je sin bilčovskega organista Valentina Kapusa. Leta 1970 je maturiral na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu. Na Dunaju je končal študij verske pedagogike. Nevesta pa je hčerka znanega univerzitetnega profesorja (klasična filologija) Rudolfa Hanslika.

Poroka je bila v cerkvi stare univerze. Med verskimi obredi je prepeval zbor ukrajinske cerkve pri sv. Barbari na Dunaju (ženin je sam član tega zbora) prekrasne starocerkvenoslovanske liturgične speve.

Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova na skupni življenjski poti.

● ŠMARJETA PRI KOTMARI VASI

Nenadoma je umrla v torek, 19. maja, gospa Zofija Habich, roj. Kaufič, Hribernikova mama v Šmarjeti pri Kotmari vasi. Rodila se je 13. maja 1905 pri Cvrtniku na Rutu pri Hodišah. Leta 1929 se je poročila s Šimanom Habichom. V zakonu sta se rodila dva otroka. Sin Hanzej se je leta 1959 smrtno ponesrečil. Leta 1961 pa ji je umrl mož Šiman.

V mladih letih se je rajna Hirbernikova mama veliko udejstvovala v hodiškem prosvetnem društvu. Bila je dolga leta cerkvena pevka, tako v Hodišah kot v Kotmari vasi. Letos pred Veliko nočjo je morala v celovško bolnišnico. Zdravje se ji je toliko izboljšalo, da je mogla spet domov. Tam je v torek, 19. maja, tudi za vedno zaspala. Pogreb je bil v petek, 22. junija, na kotmirškem pokopališču. Veliko število pogrebcev je pospremilo Hribernikovo mamo na njeni zadnji zemeljski poti. Pogrebne obrede je opravil župnik Maks Michor. Domači pevci pod vodstvom Jozija Packa so zapeli v zadnje slovo.

Naj se rajna Hribernikova mama odpočije v večnem miru. Hčerki Zofiji, zetu Viktorju, vnukoma Branku in Friciju in vsem drugim sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 200.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2. 9065 Žrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

Nehvaležni oderuh

Zgodilo se je, da je oderuh padel v revščino. Da ne bi umrl od gladu, bi se moral oprijeti kateregakoli dela. Toda stara resnica je, da so oderuhi z delom sprti, in tudi naš oderuh ni hotel delati.

Gladoval je dan, dva, lačen je ostal še tretji dan in četrtega dne je sklenil:

„Rajši umrem, kot da bi delal!"

Odšel je k reki, da bi se utopil.

Slekel se je in se vrgel v vodo, komaj pa se mu je zmočila glava, se je smrti prestrašil. Izplaval je na obalo.

Nekaj časa je posedal na bregu, pa se je spet vrnil v vodo — že spet se je prestrašil in se skobacal na suho.

Še nekajkrat je naredil tako: skočil je v vodo in splezal na suho, pa spet skočil in spet izplaval.

Nedaleč proč so v trsju gnezdile divje gosi. Stari gosak in gos sta opazovala oderuhovo obnašanje.

„Kakšen čuden človek," je dejal gosak gosi. „Stopil bom k njemu, da izvem, kaj se mu je primerilo."

„Nikar, nikar," se je prestrašila gos, „kaj pa, če ni to hudoben človek?"

Gosak je bil pogumen in ni ubogal žene. Odracal je k oderuhu in ga pobaral:

„Povej no, zakaj neprestano skačeš v vodo in ležeš na suho?"

Oderuh je odgovoril:

„Utopiti se hočem, ker sicer bom umrl od gladu!"

„Lahko ti pomagam v nesreči," je dejal gosak in splaval pod vodo.

Ko se je dvignil iz reke, je držal v kljunu velik biser. Gosak je odprl kljun in biser je padel k oderuhovim nogam.

Oderuh je bil kot neumen od veselja, pograbil je dragoceni kamen in stekel v mesto. Tam je dragulj prodal in spet postal bogataš.

Mnogo dni je minilo od takrat, a oderuh se niti enkrat ni spomnil na gosaka, ki mu je bil podaril biser.

V tistem času se je po vsej deželi razvedelo, da je zbolela maharadževa hči. Veliko zdravnikov se je zbralo okrog bolnice, a nihče je ni znal ozdraviti. Pa je prišel iz Tibeta učen zdravnik in povedal:

„Maharadževa hči bo ozdravela, če bo pojedla srce divje gosi. Toda gos je treba uloviti živo, sicer bo njeno srce izgubilo čudežno zdravilno moč."

Razveseljen je maharadža razglasil:

„Tisti, kdor bo prvi pirnesel živo divjo gos, bo dobil za nagrado grad in tisoč sužnjev."

Ko je oderuh izvedel za maharadževo obljubo je stekel k reki, kjer je bil v svojih nesrečnih dnevih srečal gosaka. Tam je nehvaležni oderuh sedel in začel na ves glas kričati:

„Kje, kje si, moj rešitelj? Kje si? Zakaj mi ne prideš v stiski na pomoč? Slabo mi gre, nesrečnežu, slabo!"

Gosak je slišal oderuhovo vpitje, zapustil je svoje gnezdo in odplaval k oderuhu.

„Kaj ti lahko pomagam?"

„Oh," je zašepetal oderuh, „ko bi le vedel, kakšna nesreča me je zadela! Pridi na breg, vse ti bom povedal."

Gosak je zaplaval k bregu, otresel vodo s peruti in stopil na suho. V tistem trenutku ga je oderuh zgrabil, stisnil pod pazduho in odhitel z njim v mesto.

„Kam me neseš?" se je prestrašil gosak. „Izpusti me in dal ti bom še en biser!"

Oderuh se je hudobno zasmejal:

„Kaj mi bo tvoj biser? Ko bo maharadževa hči pojedla tvoje srce, bom dobil od njenega očeta grad in tisoč sužnjev!"

Gosak je zajokal, njegove solze so padale na tla in se spreminjale v bisere.

Ko je pohlepni oderuh zagledal bisere na tleh, se je sklonil, da bi jih nagrabil.

Komaj pa se je s prsti dotaknil bisera, mu je roka prirasla k zemlji. Pozabil je na gosaka in segel še z drugo roko po biserih — toda druga roka je takoj prirasla k tlom. Ni več mogel stiskati gosaka pod pazduho, žival je osvobojena vzletela kvišku. Ko so prišli po cesti ljudje, jih je oderuh milo prosil:

„Pomagajte mi, pomagajte!"

Ljudje so ga poskušali dvigniti s tal, vlekli so ga za roke, toda bolj ko so vlekli, globlje so se oderuhove roke vdirale v zemljo.

V bližini se je zaslišalo glasno topotanje.

„Sloni! Divji sloni bodo pridrveli mimo!" so se prestrašili ljudje in se spustili v beg.

„Rešite me! Rešite me!" je vpil oderuh za njimi.

Toda nihče ni poslušal njegovih prošenj. Sloni so prihajali vedno bliže, največji izmed njih je s težko nogo ubil pohlepnega in nehvaležnega oderuha.

Indijska pripovedka

Bünker k reakcijam:

Groza me je, in to me obvezuje...

VEDERNJAK: **Bernhard, kakšne posledice je imela tvoja satira, objavljena v mladju 32, kakšne so bile reakcije?**

BÜNKER: Reakcije na članek so mi pokazale, da Koroška ni dežela „mož, ki šušljajo izza roke pred usti" (Axel Karner), temveč da se ti možje lahko udejstvujejo pri nas doma zelo glasno in ne da bi jim kdo nasprotoval. Na nekaterih mojih literarnih večerih je nanesla beseda na to „afero". Pri tem je v dolgih diskusijah prišlo do izraza, da nisem sam, ki se bojim pošastnega premika na desno v domovini.

VEDERNJAK: **Kaj pa tvoje izkušnje s „ta pravimi" Korošci, do kakšnih spoznanj si prišel glede njih?**

BÜNKER: Moje izkušnje s tako imenovanimi „ta pravimi" (echte) Korošci so omejene na anonimne telefonske klice, v katerih mi grozijo s tem, da me bodo „obesili" in „pobili", in pa na anonimna pisma, v katerih pravijo, da nimam pravice se imenovati koroški domovinski pesnik (Heimatdichter). To so tisti Korošci, ki 10. oktobra in ob drugih priložnostih kot anonimna, rjavo oblečena masa korakajo tja v tri dni.

VEDERNJAK: **Kako pa so reagirali tvoji prijatelji in kolegi? Si med to afero katerega zgubil ali pridobil?**

BÜNKER: Nekateri moji dunajski prijatelji in znanci so me svarili pred tem, da bi šel na Koroško in se tam nastanil. So prav tako zbegani zaradi takega razpleta stvari kot jaz sam. Nekateri zelo redki so svoje stike z menoj zaradi te satire omejili. Velika večina mojih prijateljev, znancev in kolegov je mojega mnenja in stoji na moji strani.

VEDERNJAK: **So reagirale oblasti in uradna mesta? So sledile kake kazni?**

BÜNKER: Na jasnem sem si glede tega, da moj položaj na Koroškem ne bo lahek — zdaj ne pa predvidoma tudi v bližnji bodočnosti ne. Predvsem se bojim sankcij, kar zadeva moje literarno delo. Te so mi tudi že namignili. Vendar si ne bom pustil prepovedati ne pisanja ne gobca! Tudi od tistih ne, ki mi odrekajo pravico, da se imenujem „domovinski pesnik" in da se kot tak izpovedujem. Izjave določenih „ta pravih" Koroščev, češ da nisem prišteven in priseben, mi dokazujejo samo, s kakšnimi metodami delujejo v moji domovini. Kljub vsemu si bom skušal najti časa za stvarno diskusijo in za pogovore. Kajti napredovati je mogoče samo tako, da se med seboj pogovarjamo. Za take pogovore bom vedno pripravljen.

VEDERNJAK: **Se ti je pred to zadevo svitalo, kakšen plaz boš s to satirico sprožil?**

BÜNKER: Vedel sem, da so na Koroškem doma krogi, ki ne razlikujejo med „domovinsko ljubeznijo" in „fašizmom". Da bo to doseglo take oblike, ob tem sem se zgrozil, to me je užalostilo.

VEDERNJAK: **Imaš zdaj na te reči jasen pogled, oziroma se je spremenil tvoj odnos do Koroške?**

BÜNKER: O sojem odnosu do Koroške bi rad povedal sledeče: Moja ljubezen do domovine se ni spremenila. Kvečjemu bom posebej pozorno spremljal ta sumljiv in po mojem mnenju nevaren razvoj. Kot domovinski pesnik nosim tudi politično odgovornost, kateri se ne maram izmuzniti.

VEDERNJAK: **Nameraval si se naseliti kmalu na Koroškem, se je na tem kaj spremenilo?**

BÜNKER: Zdi se mi, da je preveč komodno, ostati na Dunaju in tam delovati kot koroški domovinski pesnik. Trdno sem odločen, da se bom v doglednem času vrnil na Koroško in da bom delal tam, kjer se počutim pa tudi sem doma. Če to določenim krogom ne bo pogodu, se na to ne morem ozirati in se ne bom oziral!

VEDERNJAK, **Kaj je zate domovina? Kaj vsebuje zate ta pojem?**

BÜNKER: Domovina je zame regionalno, socio-kulturno in človeško okolje, ki ga potrebujem, in ki si ga ne pustim vzeti od ničesar in nikogar!

VEDERNJAK: **Kako pa naprej? Boš to afero kako obdelal, razčlenil, objavil?**

BÜNKER: O tej zadevi sem sestavil dokumentacijo, ki jo nameravam objaviti.[1] V tej dokumentaciji bodo zajeta tudi besedila, v katerih izražam svoje nezadovoljstvo ob določenih dogodkih ter svoje neugodje nad takim razvojem stvari.

VEDERNJAK: **Kaj pa ob tem še načrtuješ?**

BÜNKER: Zdaj pišem scenarij za FS 1. Do konca leta bi rad zaključil svoj roman. Vmes nastaja še več „pravljic", moja poetična dela pa bodo v kratkem izšla pod naslovom „Des Schtickl gea i allan" (Košček poti pojdem sam). Za tem pa hočem objaviti tudi svoj literarni dnevnik pod naslovom „Der eiternde Poet" (Pesnik, ki se gnoji).

VEDERNJAK: **Dragi Bernhard, za ta odkriti in izčrpni pogovor se ti zahvaljujem.**

[1] Del Vedernjak je posnel ta pogovor z Bünkerjem sredi marca 1979. Medtem je ta dokumentacija že izšla.

(mladje 34/79, prevod: Florijan Lipuš).

Valentin Polanšek 18

Križ s križi

Dijak se je zgražal, ko je kar ošlatal razliko med trdo vsakdanjostjo in bahavim pisanjem. Vroče je bruhalo iz osrčja in zalila ga je rdečica. Morda ga je bilo prvič sram, da hodi v tako šolo, ki jo na zunaj postavlja politični zagriznjenec v svojo zaželeno strankarsko luč . . . ?

In zaključni stavek uvoda v brošuri je zapekel dijaka kot klofuta:

— „Z zahvalo svojim sodelavcem in sodelavkam v hajot, šoli in zdomskemu delu predajam to poročilo javnosti. Naj bi pričalo o malem deležu nemške obnove v Oberkrainu."

Dijakove oči so zbadali plakati, plakati z imeni Kranjcev, z imeni Slovencev, ki so jih kot talce postrelili. Zaboleli so ga sami nemški javni napisi, pod katerimi se je skrivaje jokal še tu in tam slovenski. Je to tista nemška obnova?

Zakaj posiljujejo nosilci kljukastega križa dejstvo in povezujejo šolo s tako obnovo?

V tako šolo nihče ne bi šel! Ne tirolski ne lofentolerski mladinec . . . !

Mama je prinesla dijaku kljub vojnemu času nekaj dobrega. Ko je postavila predenj pristno, počasi upognjeno domačo klobaso in dva izoblikovana kmečka krapa, je dostavila pomenljivo:

— Klobaso so dali pri botrovih, krapa pa sta Zaplaznikova. Zato so dali, ker si včasih pridno živino pasel. Kako je lepo, ko imamo kljub hudemu času dobre ljudi okoli nas! Vedno nam še kaj dajo!

Ko bi le te grde vojne bilo že konec in da bi se vsi trpini vrnili domov!

Vedno žebramo zato . . .

Dijaku pa ni bilo do jedi. Branje v direktorjevem letnem poročilu ga je razdvajalo. Na strani osem je našel prispevek dr. Reussa, ki je bil ugleden profesor zgodovine in angleščine. Tudi on je podpisan pod svojim člankom kot hajot-obergefolgšafcfirer. Dijak je bil poparjen, ko je bral:

— „Skupno življenje mladincev v domu ustvarja za hajot-službeno dogajanje predpogoje, ki vnašajo bistvene olajšave v primerjavi z mestnimi in vaškimi grupacijami. Toda tudi za zdomski „štam" LBA smo morali z začetkom šolskega leta premostiti težave, ki jih povzročajo vojne in zlasti posebne razmere v Krainburgu. Ker prihajajo kameradi iz različnih koroških krajev, so njih izkušnje in znanja v hajot-službi zelo različni . . . Ob začetku službe so se pokazale velikanske razlike glede predvzgoje mladincev. Morali smo najprvo ustvariti enotno osnovo. Tako smo morali gojiti sprva ekserciranje na začetniški osnovi. Dinst-pouk je skrbel za urejeno znanje o službenih činih in službenih položajih, o organizaciji hajot in stranke, kakor tudi za pojasnitve svetovnonazorskih osnovnih pojmov nacionalsocializma . . ."

Ali se to nanaša na večje letnike?

Saj smo pri jedi vedno bili vsi razredi zbrani!

Vedeli smo za trop s fanfarami, ki je večkrat trobil. Pa pevska zborovska skupina je bila. Ona me je najbolj zanimala.

Da bi o tistem prestopanju — ki se je menda rekalo marširanje — nekdo kaj takega pisal?

Najbolj smo znali peti v našem letniku. Kadar smo korakali s pesmijo, je še šlo. Če pa je šlo samo na udarjanje bobna, smo se brcali po vrsti v pete in se hudovali drug nad drugim. Sicer pa nihče ni dobro marširal po mestu.

Dr. Reussov članek je končal:

— „Četudi je bilo treba odstranjevati tuintam komodnost in izmuzništvo, je lahko LBA-„štam" ponosen, da v službi v tej deželi predstavlja Oberkrainerjem pristno sliko pokončne, zdrave nemške mladine, ki prepevajoč koraka skozi rajhs-trdnjavo Krainburg."

Dijak se je muzal:

Komodnosti pa je bilo! Toliko, da so jemali za marširanje skozi mesto od obeh prvih letnikov le gotove, ki so imeli „dril" v kosteh in „leta izkušenj", ker so bili pač že od anšlusa — nekateri baje pa že prej v „sistem-času" (takratna uradna oznaka za Schuschniggovo dobo republike Avstrije 1934-1938) — v hajot organizirani. Zanimivo pa je bilo, da ha-

TV AVSTRIJA

1. SPORED

NEDELJA, 1. julija: 14.55 Hans Christian Andersen in plesalke — 16.45 Iskanje po izgubljenem svetu — 17.30 Čebela maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Imenujem se Antonio Lix in sem Indijanec — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.50 Šport — 20.15 Kraj storjenega dejanja — 21.45 Šport — 21.55 Nočna izbira — 22.40 Poročila.

PONEDELJEK, 2. julija: 10.30 Hans Christian Andersen in plesalke — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Švicarska družina Robinson — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Šport ob ponedeljkih — 21.00 Serpico — 21.45 Poročila — 21.50 Šport.

TOREK, 3. julija: 10.30 Moskva, moja ljubezen — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Živalski svet — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Povesti o poštenjakih — 21.00 Narodna glasba — 21.45 Mala filmska igra — 22.10 Poročila in šport.

SREDA, 4. julija: 10.30 Ljubezen, kruh in tisoč poljubov — 17.00 Radovedni slon — 17.25 Oddaja z mišjo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Očetje klamauka — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Saj si mi obljubil otroka — 21.45 Poročila in šport.

ČETRTEK, 5. julija: 10.30 Saj si mi obljubil otroka — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim za mizo — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Don Giovanni — 22.45 Poročila in šport.

PETEK, 6. julija: 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Velika ljubezen nadvodja Janeza — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Muppets-šov — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.15 Stari, kriminalka — 21.25 Večer v Teruelu — 22.10 Šport — 22.20 Zvonikar iz Notre Dame — 00.10 Poročila.

SOBOTA, 7. julija: 15.15 Stella Dallas — 17.00 Kraj gradbe — 17.30 Pinocchio — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Dober večer... Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.55 Šport — 20.15 Šov 1000 kilogramov — 21.55 Šport — 22.25 Vprašanje kristjana — 22.35 Trije angeli za Čarlija — 23.40 Poročila.

TV Avstrija 2. spored

NEDELJA, 1. julija: 17.30 Pregled — 18.00 Roman Scandals — 19.35 Velika želja — 20.00 Bazar gramofonskih plošč — 20.15 Skrivnosti morja — 21.05 Bralni znak — 21.50 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 2. julija: 18.30 Pri Araucancih v Ruca Choroy — 19.30 Orientacija — 20.00 Predigra v Orbitu — 20.15 10 let po prvem pristanku na Luni — 21.45 Čas v sliki 2 — 22.15 Umor Matteottija.

TOREK, 3. julija: 18.30 Evropa v 20. stoletju — 19.10 Lance Link — Secret Chimp — 19.30 Deklica pada z nebes — 20.00 Spotoma po Avstriji — 21.00 Glasbeni koledar Eggenbergerja — 21.30 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.05 Z dežnikom, šarmom in melono.

SREDA, 4. julija: 14.00 Prvenstvo tenisa — 19.30 Spaki — 20.00 Kviz v rdečo belo rdečem — 21.00 Skakanje konjičkov — 21.25 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.00 Trailer.

ČETRTEK, 5. julija: 14.00 Prvenstvo tenisa — 19.30 Pavl in Virginija — 20.00 Velika ljubezen nadvodja Janeza — 21.35 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.10 Klub 2.

PETEK, 6. julija: 14.00 Prvenstvo tenisa — 19.30 Trailer — 20.15 Kroženje contra enosmerne ceste — 21.00 Nova — 21.25 Vil Shakespeare — 22.15 Čas v sliki 2 s kulturo in karikaturami tedna — 22.50 Pesmi za otroke sveta.

SOBOTA, 7. julija: 14.00 Prvenstvo tenisa in internacionalno skakanje v vodo — 19.30 Spaki — 19.55 Galerija — 20.15 Najimenitnejši dan — 21.40 Big Band Battle.

TV Ljubljana

1. SPORED

NEDELJA, 1. julija: 9.15 Poročila — 9.20 Za nedeljsko dobro jutro: Pevski tabor 78 — 9.50 625 — 10.10 W. Mankowitz: Dickens iz Londona, nadaljevanje in konec — 11.00 Priljubljene zgodbe I, 2000 milj pod morjem, 1. del — 11.25 Mozaik — 11.30 Ljudje in zemlja — 12.30 Poročila — Medvedek, dokumentarni film — Cvetje: Azaleje in členaste kakteje — TV žehtnik — Poročila — Melodije Istre in Kvarnerja 79 — Hodoljublje: Ohrid, potopis — Športna poročila — 17.40 Rana ura, celovečerni film — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 TV nadaljevanka — 20.55 Osvajalci Aotearoe, dokumentarna oddaja iz serije: Antipodi — 21.40 TV dnevnik — 21.55 Športni pregled.

PONEDELJEK, 2. julija: 16.55 Kmetijska oddaja — 17.55 Poročila — 18.00 Vrtec na obisku: Na tržnici — 18.15 Dobro jutro, dar, dokumentarni film — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 K. Čašule: Vrtinec, predstava SSG Trst — 21.20 Kulturne diagonale — 22.00 TV dnevnik.

TOREK, 3. julija: 17.55 Poročila — 18.00 Folklora: Gora: Uzbekistan — 18.30 Obzornik — 18.40 Na sedmi stezi — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Rdeči nagelj v gumbnici — 20.35 A. Haley: Korenine, TV nadaljevanka — 21.20 Alfred Brendl igra Schuberta — 21.55 TV dnevnik.

SREDA, 4. julija: 8.50 Poročila — 8.55 Prazničnl spored jugoslovanskih studiov — 9.55 Kaj je dovomina? — 10.20 „Predanja" — 10.50 Osrednja slovenska proslava jubilejev 79, prenos z Duha na Ostrem vrhu — 16.15 Poročila — 16.20 V nas bije srce ljubezni, svobode in miru — 16.50 Ne prezrite — 17.05 Sutjeska, film — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Zabavno-glasbena oddaja — 21.35 „Ljudje in stihije", dokumentarna oddaja — 22.10 TV dnevnik.

ČETRTEK, 5. julija: 17.35 Poročila — 17.40 Apokalipsa živali, dokumentarni film — 18.30 Obzornik — 18.40 Razmišljanka — izmišljanka, otroška oddaja — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Tretja razsežnost — 22.00 TV dnevnik.

PETEK, 6. julija: 14.00 Wimbledon: Teniški finale (ženske posamezno), prenos — 17.55 Poročila — 18.00 Deček Skok, otroška serija — 18.15 Priljubljene zgodbe II, 20.000 milj pod morjem, II. del — 18.40 Obzornik — 18.50 Domači ansambli: Ansambel Franca Flereta in Dobrepoljski fantje — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Večer dalmatinskih pesmi, Split 79 — 21.05 Junaki serijskega filma: Del Vecchio — 21.55 TV dnevnik — 22.10 Nočni kino: Klavnica št. 5.

SOBOTA, 7. julija: 14.00 Wimbledon: Teniški finale (moški posamezno), prenos — 17.25 Poročila — 17.30 Matija, gosji pastir, risani film — 18.40 Naš kraj — 18.50 Muppet-show (Rudolf Nurejev) — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Hišica v najem, TV nanizanka — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Lepi strup, film — 22.25 TV dnevnik — 22.40 625.

TV Ljubljana 2. spored

NEDELJA, 1. julija: 8.55 Poročila — 9.00 Oddaje za JLA — 14.55 Test — 15.10 Ženeva: Atletski polfinale za evropski pokal, prenos s slovenskim komentarjem — 18.30 Vaterpolo: Partizan — Jug, prenos — 19.20 Konjeništvo — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Dokumentarna oddaja — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.20 Film.

PONEDELJEK, 2. julija: 17.40 TV dnevnik v madžarščini — 18.00 TV dnevnik — 18.15 Iz pravljice v pravljico — 18.30 Miti in legende — 18.45 Mladi za mlade — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Športna oddaja — 20.35 Izkušnje — 21.05 Poročila — 21.15 Celovečerni film.

TOREK, 3. julija: 17.40 TV dnevnik v madžarščini — 18.00 TV dnevnik — 18.15 Pionirske TV novice — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Aktualna oddaja — 21.20 Celovečerni film — 22.45 TV dnevnik.

SREDA, 4. julija: 16.05 Test — 16.20 TV koledar — 16.30 Otroška oddaja — 17.00 Glasbena prireditev ob dnevu borca — 18.00 TV dnevnik — 18.15 „Ljudje in stihije", dokumentarna oddaja — 18.50 Kolesarska dirka po Jugoslaviji, posnetek — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Zabavno-glasbena oddaja — 21.30 Iz revolucionarne preteklosti, dokumentarna serija — 22.15 Včeraj, danes, jutri — 22.30 Nove knjige.

ČETRTEK, 5. julija: 14.00 Wimbledon: Teniški polfinale, moški posamezno, prenos — 17.40 TV dnevnik v madžarščini — 18.00 TV dnevnik — 18.15 Otroška oddaja TV Skopje — 18.45 Vabilo na potovanje, kviz — 19.30 TV dnevnik — 20.00 3-2-1 ... gremo — 23.00 Poročila.

PETEK, 6. julija: 17.40 TV dnevnik v madžarščini — 18.00 TV dnevnik — 18.15 Otroška oddaja — 18.45 Zabavno-glasbena oddaja — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Dubrovnik: Gost urednik Ivo Vejvoda, prenos — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.20 Spomini — 22.00 Zabavno-glasbena oddaja — 22.55 Glasbena oddaja.

SOBOTA, 7. julija: 14.00 Wimbledon: Teniški finale (moški posamezno), prenos — 16.30 Državno atletsko prvenstvo, prenos s slovenskim komentarjem — 18.40 Risanka — 18.55 Poročila — 19.00 Narodna glasba — 19.30 TV dnevnik — 20.00 175 let prve Srbske vstaje — 21.20 Včeraj, danes, jutri — 21.30 Feljton.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 1. JULIJA:
07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 2. JULIJA:
14.10—15.00 Celovški radijski dnevnik — Koroški zbori.

TOREK, 3. JULIJA:
09.30—10.00 Domača zabavna galsba — 14.10—15.00 Celovški radijski dnevnik — Šport — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 4. JULIJA:
14.10—15.00 Celovški radijski dnevnik — Minute z... — Iz koroške literarne delavnice.

ČETRTEK, 5. JULIJA:
14.10—15.00 Celovški radijski dnevnik — Mladinska oddaja.

PETEK, 6. JULIJA:
14.10—15.00 Celovški radijski dnevnik — Kar po domače.

SOBOTA, 7. JULIJA:
09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

LETOVANJE NA MORJE — TERMINI

Koordinacijski odbor za letovanje otrok, v katerem sodelujeta Klub mladje in Zveza slovenskih žená, vabi vse starše, da prijavijo svoje otroke na letovanje na morje.

Poleg oddiha imajo otroci možnost, da se ob igri izpopolnjujejo tudi v slovenščini.

Letošnji termini so:
6. julija — 15. julija v Premanturi pri Puli (šotori).
14. julija — 25. julija v Izoli.
8. avgusta do 17. avgusta v Premanturi pri Puli (šotori). in od 10. avgusta do 24. avgusta v Valdoltri.

Prijave so možne tudi po telefonu:
(0 42 22) 72 565 28 (Kattnig za Klub mladje), 85 235 (A. Hudl za Zvezo slovenskih žená).

RIBIŠKO DRUŠTVO IZ REBRCE VABI NA PLES

V PETEK, DNE 6. JULIJA 1979, V GOSTILNO SCHMAUTZ V JERISCHACH. ZAČETEK OB 19. URI.

VSI PRIJATELJI RIBOLOVA PRISRČNO VABLJENI!

jot-veljaki niso bili med najboljšimi učenci za pouk. Tako razmerje je povzročalo vselej nekako napetost med mladinci samimi. Sošolci, ki so bili že stari „štam"-hajot, so potrebovali pomoč, kadar so bili civil in so morali k pouku kot vsi. Ponavadi pa so bili najboljši tako v matematiki kot angleščini, v nemščini in fiziki, v zgodovini in glasbi le civilisti. Med take civiliste je spadal tudi dijak, ki so mu natvezali več imen in psovk: od mevže do Hajneja od Karavankarja do Bindišarja.

A vzdevki pa so boleli. Ti vzdevki vsaj sedaj, odkar je na počitnicah, z dneva v dan manj bolijo. Duša ozdravlja kot po težki bolezni z deliriji polno grozot in strahov. Koliko zaničevanj je prestal.

A po svoje je bil dijak trdoživ. Čimbolj se je izkazal za ničevega hajot-mladinca, tembolj se je gnal za učenjem na učiteljišču. V predmetih, kjer se mu je teže godilo, je vrtal in vrtal, iskal rešitve po raznih knjigah, katerih si je vselej znal nabaviti, kjerkoli je ulovil kak naslov. Sreča pa je bila končno tudi v tem, da ni bil sam tega tipa civilista. Tu je bil še Vzhodnotirolec, pobožen in spravljiv fant, a kot stroj zanesljiv in vesten matematik in fizik. Med Lofentolarji je bil Hiasl, ki ga je prav dijak potegnil s sabo. Sčasoma jih je bilo več, ki so se v nekaki simbiozi učenja tolkli dalje, četudi so jih še nekateri hajot-vodiči iz višjih letnikov krepeličili, da bi se še kdo drug zjokal. Tega pa nisi smel pokazati, da se ti kdo smili, zlasti, če je odpovedal v tako „vzvišenem" podajanju junakov iz strankinega gibanja in firerjevega življenja.

Ko se je pojavila mama že v drugič in povpraševala, zakaj dijak ne poje redkih dobrot na mizi, je sedla, sklenila roke in začela:

— Kako je čudno, kako je čudno. Odkar so konec aprila usmrtili na Dunaju one izpod Košute in Obirja, se šepeta med tržani, da bodo na jesen nas vse pospravili iz oklice. S komer govorim, je čisto iz sebe. Ne vemo, kaj naj počnemo?

Kam pa naj gremo?

Ko smo pa tukaj doma!

Morda me vzamejo teta čez zimo spet v gostilniško kuhinjo?

Kaj pa naj ostali domači?

Mamin glas se je zdel dijaku izvotlen in počasen.

Tako so govorile stare ženice kdaj, preden so zamrle! ga je pretresalo. Mama pa je šele triintrideset let! Vselej je imela dekliški glas. Nasmejana je bila kljub neprijazni usodi. Veselila se je svojega bajtarskega, dninarskega življenja kljub trdi usodi, kljub tolikim neprilikam v njenem življenju. Zdaj je bila vsa spremenjena. To spremembo v togost in plašno pogledovanje je dijak opažal skoraj pri vseh bližnjih znancih in sosedih. Nekdanje sproščenosti ni bilo niti pri otrokih več.

— Takega človeka, kot je bil cerkovnik, pa ga obglavijo!

Njegova družina je strašansko prizadeta. Med zanesljivimi se govori, da je tudi njegov brat padel pri gošarjih... Nihče ne sme o tem glasno govoriti. O gošarjih pa še šepetati ne smeš!

Kako je zadnjič menda grozil neki višji hitlerjanec na zborovanju v kinodvorani v trgu!

Brez izbire bodo vsem pokazali, kdor je proti Hitlerju, je vpil, da se je čulo skozi vrata na cesto.

Dijak je mislil na cerkovnika: Poznal sem ga. Na ministrante je vedno gledal.

Kje pa sta sedaj njegova sinčka?

— Tudi Marijo iz Šolske ulice so! Pomisli, ženski glavo odsekati!?

Kako je to mogoče, da počenjajo take krvoločnosti?

Njen mož je na ruski fronti. Marijinega brata so tudi. Več otrok zapušča. Pa Sušana, takega kmečkega fanta! Bogve, kaj še nas čaka...

— Koliko plakatov sem videl na Kranjskem... Beseda mu je zamrla. Grozna stiska svojcev in vseh domačinov mu je zagozdila dušo.

Ob vseh čudnih maminih novicah so postajali počitniški dnevi vse drugo kot tisto, kar si je prizadeven dijak želel. Nagonsko je čutil, da je njegova usoda in usoda svojcev ter drugih okoličanov, rojakov, neizogibno povezana s temno grozno bodočnostjo. Nedorasla pamet mladinca, ki je bila v prvi vrsti usmerjena le v učenje in še enkrat samo v učenje, ni mogla dojemati resničnih preobratov tistega vojnega poletja tisočdevetstotriinštiridesetega. Zdaj je čas za učenje! so govorili dobrotniki, tudi če je tak pasji čas. Mlad si samo enkrat — in kar v mladosti zamudiš, v starosti ne dohitiš! Podobne rečenice so navajali znanci, ki so se pozanimali, kako gre dijaku šolanje! (Dalje prihodnjič)

„Kri od vaše krvi, meso od vašega mesa“

V svoji knjigi „Der Mann Jesus“ pravi jezuit Georg Bichlmayr o Jezusu: „In tako si ga naj predstavljamo: mož navadnega dela, z žuljavimi rokami, razoranim, od sonca ožganim obrazom, oblečen kot vsi drugi, navajen na šege in navade kraja, govoreč robat galilejski dialekt, za vsakogar brž spoznaven kot Galilejec, kot so tudi Petra na dvorišču Kajfe po govorici spoznali za Galilejca.“

Jezus iz Nazareta je bil Jud, sin judovske matere, in tega ni nikdar tajil. Svoj narod je ljubil z vso gorkoto človeške ljubezni. Ljubil ga je z veselim in krvavečim srcem, ljubil ga je z grenkimi solzami nad neizbežno usodo, v katero je drvel z nepoučljivo zaslepljenostjo. Kot Jud je bil obsojen na smrt ter justificiran na način, ki je v rimskem imperiju veljal za Nerimljane. Še na vislih ga je rimski cesarski upravitelj Poncij Pilat pismeno zasmehoval kot prominentnega Juda, ki si je svojil voditeljsko mesto v svojem narodu: „Jezus Nazarečan, kralj Judov“. Tako je Jezus živel in umrl kot zvest sin zaničevanega naroda.

Od lanske jeseni je namestnik tega Jezusa iz Nazareta na čelu njegovega kraljestva na zemlji Karol Vojtyla, sin zaničevanega, često osmešenega, nečloveško mučenega poljskega naroda. Njegovo devetdnevno bivanje v poljski domovini v binkoštnem tednu je njegovim rojakom in vsemu svetu dokazalo, kako ta papež Janez Pavel II. ljubi svojo domovino, kako prisrčno ljubi svoj narod in kako samoumevno se priznava za sina tega naroda in kako mu je pri srcu njegov vsestranski blagor. Vsako srečanje z njegovimi rojaki ga je razodevalo kot ljudskega duhovnika v najboljšem pomenu. Posebno zgovoren dokument za to je zlasti pridiga, ki jo je imel pred stolnico v Gnieznu dne 3. junija. V njej je povedal med drugim tole:

„Pozdravljam vse božje ljudstvo, ki živi v moji domovini: duhovnike, redovnike in laike. Pozdravljam pred več kot 1000 leti krščeno Poljsko. Pzodravljam to Poljsko, po zakramentih krsta in birme vključeno v skrivnosti božjega življenja. Pozdravljam Cerkev in deželo svojih prednikov v njeni skupnosti in hierarhični vzajemnosti z naslednikom sv. Petra. Pozdravljam Cerkev na Poljskem, ki sta jo v njenih začetkih vodila sveta škofa in mučenca Vojteh in Stanislav, zbrano ob kraljici Poljske, Naši ljubi Gospe z Jasne gore...

Tukaj je Cerkev Poljske leta 1966 začela svoj ‚Te Deum‘ v zahvalo za tisočletje svojega krsta, in jaz sem kot tedanji krakovski metropolit smel biti zraven. Dovolite mi, da danes — kot prvi papež poljskega rodu — ponovno z vami zapojem ta ‚Te Deum‘ milenija...

Po toliko stoletjih se je dvorana zadnje večerje v Jeruzalemu znova odprla, toda tokrat niso začudeni le narodi Mesopotamije in Judeje, Egipta in Azije ter prišleci iz Rima, ampak začudeni so slovanski narodi in vsi, ki prebivajo v teh predelih Evrope, da apostoli Jezusa Kristusa govorijo v njihovih jezikih, da v njihovih jezikih oznanjajo velika dela božja...

Ako danes, na binkoštni praznik v letu Gospodovem 1979 segamo nazaj na osnove krščanstva v celi poljski deželi, tedaj ni mogoče, da bi — poleg jezika naših prednikov — preslišali druge slovanske in sosedne jezike, v katerih je tedaj na stežaj v zgodovino odprta dvorana zadnje večerje začela govoitri. Zlasti ne more teh jezikov preslišati prvi slovanski papež cerkvene zgodovine. Morda ga je Kristus izvolil prav zategadelj, morda ga je Sv. Duh prav zategadelj tako vodil, da prinese v veliko občestvo Cerkve posebno razumevanje za besede in jezike, ki še zmeraj tuje zvenijo ušesom, vajenim romanskih, germanskih, anglosaških in keltskih zvokov. Ne li Kristus hoče, ne li Sv. Duh deluje na to, da bi se mati Cerkev na koncu drugega krščanskega tisočletja s posebnim razumevanjem in posebno sensibilnostjo nagnila k zvokom tiste človeške govorice, ki so med seboj povezani v skupni etimologiji ter kljub znanim razlikam tja do pisave vendar zvenijo sorodno in znano?

Ne li morda Kristus hoče, ni li Sv. Duh tako odredil, da ta papež, kateremu se je zgodovina lastnega naroda od njenih začetkov hkrati z zgodovino bratskih in sosednih narodov tako globoko vtisnila, na poseben način prikaže in potrdi njeno navzočnost v Cerkvi in njen doprinos k zgodovini krščanstva v naši dobi? Da pokaže na razvoj, ki prav tukaj, v tem delu Evrope, bogati arhitekturo templja Sv. Duha?

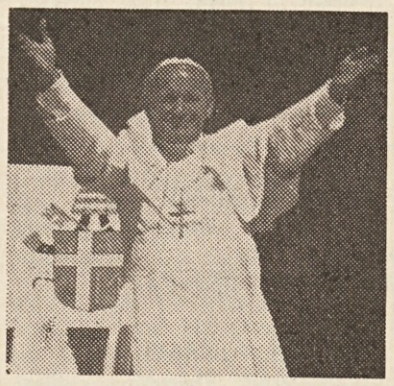

Ne li morda Kristus hoče, ni li Sv. Duh tako odredil, da ta poljski, ta slovanski papež prav zdaj prikaže duhovno enotnost krščanske Evrope, ki sta jo oblikovali veliki tradiciji Zahoda in Vzhoda...?

Da, Kristus to hoče! Sveti Duh je tako odredil, da je bilo to povedano zdaj, tukaj, v Gnieznu, v deželi Piastov, na Poljskem, pri svetinjah sv. Vojteha in Stanislava, pred podobo Device in božje Matere, Naše ljube Gospe z Jasne gore in matere Cerkve...

Papež Janez Pavel II., Slovan in sin poljskega naroda, čuti, kako globoko segajo korenine zgodovine, iz katerih izhaja on sam. Koliko stoletij šteje ta beseda Sv. Duha, ki jo on sam oznanja z vatikanskega griča pri Sv. Petru in tukaj v Gnieznu ter v Krakovu z wawelskega vrha...

Z vami, dragi rojaki, bo ta papež, kri od vaše krvi, meso od vašega mesa, pel in klical: **„Bodi Gospodu slava na veke, njegova dela naj mu bodo v veselje... Naj mu bo prijetna moja pesem, veselil se bom v Gospodu (Ps 103)...“**

Kdo ne bi ostrmel nad jasnostjo in pogumom, ki govorita iz teh papeževih besed. Kakšno zadoščenje so te izjave očeta vesoljne Cerkve za doslej tolikanj ponižani in razžaljeni poljski narod! Kakšna rehabilitacija naroda, čigar zgodovina je na gosto pomazana z zaničljivim sramotenjem!

Leta 1943 sem bil klican v Celovec na gestapo. Tam mi je razodel neki komisar Hora, da sem zagrešil hud prestopek, ker nekega iz domovine na Koroško deportiranega Poljaka, ki je kot suženj delal pri nekem kmetu, nisem vrgel iz cerkve, ko je prišel v nedeljo k maši. Z vso avtoriteto režimskega zaupnika me je kregal, da poljsko mrčes, to grdo golazen, trpim v cerkvi sredi med arijsko čistokrvnimi Korošci. Končno me je obsodil na dvesto Mark hitlerjanske valute.

Tri leta prej se je celo nek koroški monsignor ob priliki posmrtnega opravila za pri Charkovu padlim bogoslovcem zelo resno hudoval nad nesramnimi Poljaki, ki da uboge nemške vojake streljajo naravnost v obraz.

Take izjave pač ne potrebujejo komentarja. Odgovor nanje pa je po desetletjih dal sam papež katoliške Cerkve Janez Pavel II., ko se je slovesno priznaval kot sin tega oblatenega naroda.

Neštetokrat so po koroških slovenskih duhovnikih že padali ostri očitki, češ da so „verbissene Slowenen“ (zagriženi Slovenci). Ta laskava krilatica jih v očeh nekaterih ljudi tako temeljito opredeljuje, da spričo nje splahnejo vse morebitne vrline, ki jih tako ocenjeni duhovniki morda imajo. Formulacija te ocene je že skoraj stereotipna: „Ein netter Mensch, aber ein verbissener Slowene“ (Prijeten človek, toda zagrizen Slovenec).

Če kateremu izmed tako ožigosanih še ni zadostoval Jezusov zgled, ga je pa končno prepričal in potrdil zgled Jezusovega namestnika. Se bahavo priznavati k velikemu, mogočnemu, gosposko vladajočemu narodu, ni nikako junaštvo, ampak naravnost otročarija. Dolžnost značajnega človeka pa je, da se neustrašeno priznava k malemu ali preziarnemu narodu, čigar sin je.

Predsednik Katoliške akcije dr. Ernst Waldstein pričakuje v posebnem pismu slovenskim duhovnikom naše škofije, da bi le ti slej ko prej bili opora svojemu slovenskemu ljudstvu, ne le na tihem, ampak „slično in vidno“. Pred tem pa dobesedno piše: „Do pred nevadnim so bili duhovniki edini člani Vašega ljudstva, ki so po končanem študiju prišli nazaj v vasi. Tam niso našli le zgodovinsko zraščeno družbeno prednost, ampak so hkrati — in sicer samo duhovniki — predstavljali duhovno potenco narodne skupine. Bile so to osnove, na katerih so duhovniki lahko nudili svojemu narodu oporo preko ožjega cerkvenega okvira, in to na tako odločilen način, da je ta narod mogel preživeti.“

Te ugotovitve smo veseli. Izraženemu pričakovanju za danes in jutri pa smemo dodati, da bodo koroški slovenski duhovniki tudi še v bodoče mogli biti svojim rojakom zaželena vsestranska opora le tedaj, če se jih ne bo po strani gledalo in obsojalo kot „verbissene Slowenen“, kadar sramežljivo ne skrivajo svoje narodne zavesti, temveč se slišno in vidno priznavajo k svojemu narodu, čigar usoda je v marsičem podobna usodi poljskega naroda.

LKH

Koroški Slovenci od 1918 do 1945

(2. nadaljevanje)

Wer Mitglied der Volksgemeinschaft werden wollte, hätte sich in ein „slowenisches Volksbuch“ eintragen müssen. Mit öffentlichen Mitteln bis zur obersten Grenze der direkten Steuerleistung der Mitglieder hätte die „Slowenische Volksgemeinschaft“ ihre kulturellen und sozialen Interessen wahrnehmen können. In Schulsprengeln, wo die „Slowenische Volksgemeinschaft“ wenigstens 40 schulpflichtige Kinder aufgebracht hätte, wäre ihr, bei Weiterbestehen der utraquistischen Schule, eine eigene, slowenische Schule zugestanden.

Die Vertreter der Kärntner Slowenen standen dem Projekt der Kulturautonomie reserviert gegenüber, weil, wie ihr Abgeordneter Franc Petek schon 1926 sagte: „Sich als nationaler Slowene einzuschreiben, würde unter den gegenwärtigen Umständen kaum jemand wagen, da er damit als Irredentist verschrien würde und als solcher Gewalttätigkeiten ausgesetzt wäre. Die deutsch-nationale Öffentlichkeit würde gerne den Kataster sehen, damit ihr alle namentlich bekannt wären, denen sie unterstellt, daß sie über die Karawanken streben...“ Die Slowenen waren, in der Einsicht, daß nur über die Schule ein stärkeres Nationalbewußtsein zu erreichen sei, nur dann bereit, die Kulturautonomie anzunehmen, wenn ihnen sämtliche utraquistischen Schulen übergeben worden wären. Das aber schien den Mehrheitsparteien als „eine förmliche Zweiteilung des Landes“. Sie ließen das Projekt fallen und machten die ihrer Meinung nach überspannten Forderungen der Slowenen dafür verantwortlich. Peteks Einschätzung war durchaus realistisch und wird durch die Stellungnahme des schon genannten Deutschnationalen Martin Wutte bestätigt, der erklärte: „Durch die Anlegung des nationalen Katasters wird eine Scheidung eintreten und glaube ich, daß sich in den Kataster nicht mehr als 15.000 Slowenen eintragen werden, so daß sie nach außen hin nicht mehr mit einer Ziffer von 50.000 operieren können. Unsere Schulen werden wir mit Hilfe der nationalen Organisationen schützen können“.

In den folgenden Jahren waren die Mehrheitsparteien auch zu kleineren Zugeständnissen an die slowenische Volksgruppe in Kärnten nicht mehr bereit. Und das obwohl, wie schon zu Beginn der Verhandlungen um die Kulturautonomie, besonders die deutsche Minderheit in Jugoslawien des öfteren bei den Verantwortlichen in Kärnten vorstellig wurde, um im Sinne der Reziprozität über die bessere Behandlung der Kärntner Slowenen eine Besserung der eigenen, mieslichen Lage zu erreichen. Erst das autoritäre Schuschnigg-Regime versuchte in den beiden letzten Jahren des Bestehens der ersten Republik eine Wendung zugunsten der Kärntner Slowenen herbeizuführen. Es sollten Minderheitenschulen nach dem Prinzip der Muttersprache und nicht nach dem Bekenntnisprinzip errichtet werden. Der Gesetzesentwurf ging jedoch mit dem Staat unter und die Kärntner Landesstellen wären, wie immer, wenn die Regierung in Wien etwas zugunsten der Kärntner Slowenen macht, auch kaum bereit gewesen, ein solches Gesetz sinngemäß anzuwenden.

Das bisher Gesagte könnte den Eindruck entstehen lassen, daß die Slowenen in Kärnten einer geschlossenen deutschnationalistischen Front gegenüberstanden. Das trifft auf die Sozialdemokraten und in geringerem Maße auch auf die Christlichsozialen nur teilweise zu.

(Dalje prihodnjič)

Vse rojake od blizu in daleč vabimo na

NOVO MAŠO

ki jo bosta darovala g. Ceferin Ledesma in Leonhard Ochoa iz Filipinov v nedeljo, 1. julija 1979, ob 10. uri v farni cerkvi v Selah.

Enega so podpirali otroci, drugega pa družina iz Sel.

Vse znance od blizu in daleč vabimo na

NOVO MAŠO

ki jo bo daroval novomašnik MARJAN SCHUSTER, bivši maturant Slovenske gimnazije v Celovcu, v nedeljo, 8. julija 1979, ob 9.30 v domači fari v Rožeku.

KRIŠTOF-SCHARK PRVIČ ZMAGALA V INNSBRUCKU

V soboto, 24. 6. 1979, sta Gregor Krištof in Marina Schark plesala v olimpijski vasi v Innsbrucku za tirolsko prvenstvo v latinskoameriških plesih. Od 12 parov v D-razredu sta zasedla odlično 4. mesto.

Drugi dan, v nedeljo popoldne in zvečer, sta bila plesna turnirja v starem mestu v Innsbrucku. 14 parov iz Avstrije in Nemčije je tekmovalo za zmago v standardnih plesih. Po treh krogih (pri vsakem krogu izpade pet parov) sta dosegla Gregor in Marina prvo zmago.

Zvečer pa je bil turnir še v latinskoameriških plesih, kjer sta zasedla tretje mesto.

OB ZLATI MAŠI DUHOVNEGA SVETNIKA
LUDOVIKA JANKA NA RADIŠAH

1. V nedeljo bodo Radiše pokoncu
kot da se zvezde grejo klanjat soncu.
Vse gnete se okrog duhovnega očeta,
vse moli, poje in ljubav obeta.

2. Preko Tinj in Ziljske si doline
prišel ovce past na radiške višine.
Vsi slavijo Tebe, jubilanta,
vsi, prav do ministranta.

V nedeljo, 1. julija 1979, ob 10. uri so vabljeni vsi rojaki od blizu in daleč na Radiše k slovesnosti zlate maše g. duhovnega svétnika Ludovika Janka. Slavnostni pridigar bo g. kanonik Filip Millonig.